

Eerste verzen

Felix Rutten

bron

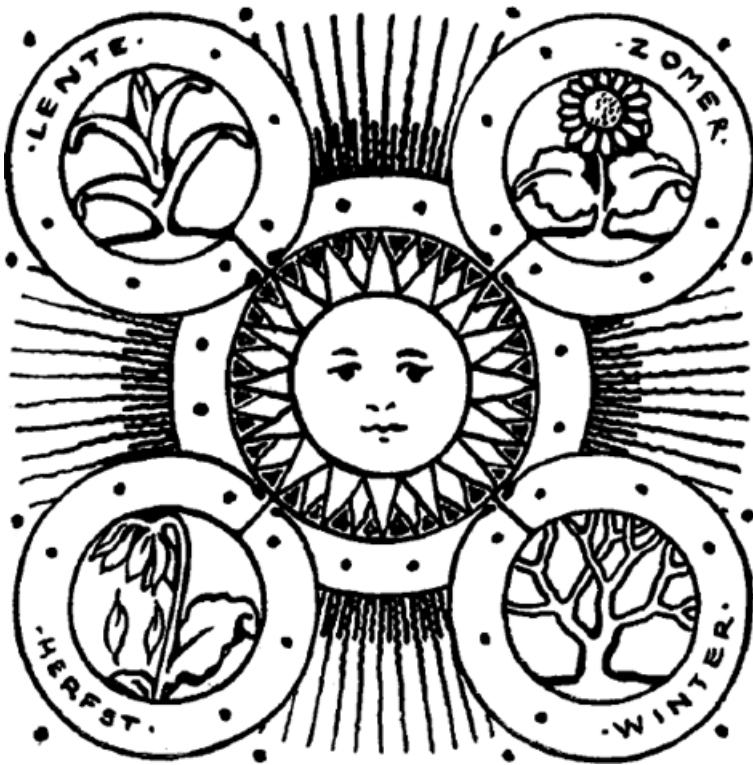
Felix Rutten, *Eerste verzen*. E. van der Vecht, Amsterdam 1905

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/rutt004eers01_01/colofon.php

© 2015 dbnl / erven Felix Rutten



Voor mijne Moeder



**Jaargetijden.
I Winter.**

Novemberavond.

Door de'avond d'avert zwaar 't geslagen brons
Der klokken, luidend uitvaart over dooden:
De kille stilte huivert rondom ons,
Die luistrend staren op verdorde zoden.

En aldoor dalen op het domm'lend dons
Der donkre weide blâren - gele en roode -
Die even bevend ritslen door 't gegons
Dier klokken, jammerklagend om wie vloten!

En treurgedenken heft met mat geklag
Om meelij smeekende oogen, tranenloom -
Of vrederust de klacht niet stillen zal?

En zwijgend zwijmt de bleeke schemerdag,
En aldoor daalt in donkren avonddoom
Nauw ritslend dorre doode bladerval....

Regen-nacht.

Stilsuizelende lamp in zacht-
Verwarmde winteravond-kamer.
Verlangenloos, al aangenamer
Naar 't loopt te stormen door den nacht:

Daar droomend liggen, naar 't geplas
Des regens steeds op straat te luistren
En weeëkreunend vensterglas,
Waar spoken ver langs henenduistren,

Naar 't luiden van een klok, die laat
Haar klank de stormen over stroomen.
Stil naast je zit met lach-gelaat
Een sprookje fluisterzacht te droomen....

Voor St. Cecilia.

Ik heb u altijd heel teer liefgehad:
Uw leliekleed met rozenbloed bespat,
En zeven sterren om uw hoofd gereid,
Uw palmtak met laurieren saamgevlid;
En om uw blonde beeltnis bloesemblank
Een wolk van Englenkopjes, en een klank
Van zoete kinderstemme' en wiekgerucht,
Als lentegeur rondom door blauwe lucht.

Alnaar ik staar in vrome mijmering,
Straalt klaarder om u heen de lichte kring,
Die de allerschoonste Schoonheid om u spreidt,
Met de aureool der reinste heiligheid,
Die in een gouden stralenkleed u hult,
En om u heel de lucht met goud vervult;
En aldoor groeit de luister om uw haar,
Alnaar ik op uw heilig wezen staar. -

Gelijk een bontbeschilderd vensterglas,
Dat, toen de morgen pas geboren was,
Slechts halfontwaakte beeldenvormen flauw
Vertoonde, en zwakken schijn van rood en blauw;

Maar toen de zon steeg bloeide er onverwacht
 Een kleuren-mozaiek op uit den nacht:
 En aldoor groeit zijn lichte kleurendag
 Bij 't inn'ger stralen van den zonnelach. -

Cecilia, naam zoo melodisch-schoon!
 Wat klinkt er in dat woord al wondre toon,
 Die strijkt zoo streelend langs mijn stille ziel,
 Of heel een hemel van muziek er viel,
 Bij 't spreken van dien hemelzoeten naam...
 Cecilia! - wat lauwe lelie-aëm
 En rozenluwte en wondre weeldenwel
 Van warmen lentegeur vervult mijn cel?

Een meiewei in witte bloesempracht:
 Veel blanke boomen strooien bloesems zacht,
 En buigen de armen rank vol hermelijn,
 Tot zilvren zegeboog en baldekijn,
 Waar statig schrijdt, in slepend witte wâ,
 Mijn blanke Heilige Cecilia,
 Die 't kuisch symbool der meiepracht bemint...
 En door de boomen waait de lentewind.

En door de boomen waait een wijd gerucht
 Een witte, wijdgevleugelde Englenvlucht,
 Die volgt met zwevend-zoeten hemelzang
 Van stemmen en muziek, haar stillen gang.
 Zij streelen gouden snaren waar zij gaat,
 Zij dragen vroom den rand van haar gewaad,

Zij strooien blanke lelies voor haar voet,
En leiden haar den Bruigom te ontmoet.

.....

Reeds zonk de zon in purperrood verschiet.
Nog altijd komt de Bruidegom maar niet.
Zij staart - een tuil van lelies in de hand -
Verlangend naar den verren avondbrand,
Die langs haar blanke hoofd en handen glijdt
En 't blanke kleed met rozen-glorie wijdt
En 't blank gebloemde tint met rozengloed,
Als ware 't Christi stille liefdegroet.

Zij wendt zich: voor haar knielt Valeriaan
En schouwt haar zwijgend in verrukking aan,
Zoo zoet bedwelmd van haar devoot gepeis
Als trad ze uit een onzichtbaar Paradijs.
In de avondglorie, waaiend achter haar,
Ziet hij, met breedontpoken wickenpaar,
Een Engel staan in stralend gouden glans,
Die beiden reikt der rozen martelkrans.

Wanneer zij de oogen sluit in kuischen droom
En de avondnevel om haar heen nog loom
Is, van de weelde harer schoone stem
- Eén eindelooze liefdehymne aan Hem -
Schaart de Engelenstoet zich in aanbidding stom
En fluisterstil - een heilige wacht - rondom

En staart op haar gelaat, zoo kalm-screen....
Door 't stille zwijgen snikt een zacht geweent.

Maar toen zij opstond uit den levensnacht
En Christus in des dagens lichte pracht
Haar wenkte: 'Kom mijn blanke leliebruid'
Toen klonk rondom één hosianna luid;
En wijl zij door des lijdens vlammen toog
En ongedeerd door smaad en schande vloog,
Tot zij den Bruidegom aan 't harte lag,
Viel over haar Gods volle gloriédag.

Nu schrijdt zij de gepalmde Maagden voor
En leidt den hoogtijzang van 't Englenkoor;
De sterrenwereld wentelt naar de maat,
Die ze op haar jubelende citer slaat.
Er wuiven leelje' en palmen waar zij schrijdt,
En rozen liggen voor haar voet gespreid,
Wijl God, geroerd door haar mystieke luit,
Haar 't voorhoofd kust, en teer in de armen sluit.

O, mijn Cecilia, mijn Heilge-zoet,
Die zooveel schoons me in 't harte bloeien doet,
Té wonderlijk van toon, té teer van tint,
Dat ik er ware woorden ooit voor vind,
Leer mij der Englen zoete hemelwijs,
Dat ik uw reine pracht eens waardig prijs,
Die 'k schouwen mocht in vrome mijmerij...
Cecilia, mijn Heilge, bid voor mij.

December.

Keert de aarde nu tot kinderreinheid weer?
Zij ligt zoo blank in zachte sneeuw gehuld
Door 't bleeke licht der gele zon verguld
Als lag zij biddend in berusting neer.

Zoo slaapt ze en sluimert voort in stil geduld,
En rustig-passieloos werd land en meer,
Wijl vrede er nederwuijft op donzen veer
En blanke droom haar koele rust vervult.

De dennen sneeuwbekuifd in 't boschbegin
Staren, alléén nog groen, mij vragend aan,
Of nog geen lied klinkt van de torentin...

Straks ziet gij hen met hemelpracht belaên
En duizend lichtjes, feestlijk, bloeiend in
De apotheose van den Kerstnacht staan.

**Aan de Onbevlekt-Ontvangene.
Op 8 Dec. 1904.**

Dat - Schoone - ik schoon U beelden kon
Als 'k schouwde omhuld U met de zon,
De maan zich krommend voor uw voet;
Rondom, verbleekt der sterren gloed....
Dat 'k mocht in milde taalmuziek
Opklepp'ren met der Kerk lyriek
En zeggen - Zoete - in zaalgen zang,
Hoezeer 'k te lieven U verlang;
Of stijgen mocht met de' englendrom
Ten jubellichten hemeldom,
Uw schoon te zien in schitterlicht
Van aangezicht tot aangezicht!...

De blanke wolken óver vaart
- Den wierookgeur der biddende aard -

In purpergloed en rozenloor
 Der Martlaars palmenzwaaiend koor,
 En Vaadren- en Apostelschaar
 En Maagden, lelies blank in 't haar.
 En aller heemlen heerlijkheid
 Der vleuglende Englen heir omreit,
 Dat negenvoudig zich ten krans
 En aureool breedt in den glans,
 Der zonn'ge stralenkern ontvloed,
 Waar Sions Lelie blinkt en bloeit:
 In blanke bladen opgegaan,
 Met 's Heeren zegepracht belaên,
 Godsliefde-omluisterd en bedauwd,
 Van duivenwieken blank beschaûwd....
 Der kelke zilver, licht-verguld,
 Van zoetheên boordevol vervuld,
 Beurt schoon Zij 't hoofd, wel weeldezwaar
 Van geurschats, in Gods glorie klaar....

Er juicht een lied van álom heen
 Tot Haar, de zegevierende; - één
 Aanroepend handgebaar van al
 't Geschaapne tot Haar overal
 Stijgt, stijgt!... en 't schalt Haar tegen: 'Prijs
 U, lof, die 't nieuwe Paradijs
 Ontsloot met 's Levens Vrucht - en wekt
 Den eeuwgen Daagraad! Onbevlekt,

Aleewig maagd genadenrijk,
Gods Bruid en Moeder eeuwiglijk!

O Gij, die Moeder me en Vorstin
Zijt, wetend, hoe 'k zooveel bemin
U, daar Ge onzeglijk goed en schoon
Zijt, zoete Moeder van Gods Zoon!
Vergeefs, Maria, dat 'k een lied
U zoeke... 'k vind mijn woorden niet;
Onmachtig sla 'k uw schoonheid ga
En zeg 't de duizend, duizend na:
Gods Moeder, lieve Moeder mijn,
Gezegende, eeuwig maagdljk-rein,
Ave Maria, ave Maria!

Kerstnacht.

I.

Pluim, winternacht, uw sneeuwen wieken uit
 En schud uw zilverwitte lokkenvracht
 En laat uw blanke vlokken dalen zacht,
 Haar wade wevend over veld en kruid,

Aandonzend tot fluweelge veerenacht,
 Opwolkend-wit en week, tot geen geluid
 Meer uit mijn spoedbezwaarde stappen spruit
 Die 't zwijgen storen van dees schoonen nacht. -

Gaat zacht, heel zachtjes, fluisterbiddend voort:
 Nog sluimert stil de blonde Christusknäap;
 Zacht dragen smetlooze engelen Hem tot ons. -

Spreid, blanke winter, alom 't domm'lend dons:
 Dat wij niet wekken 't Wicht in zoeten slaap,
 Waar 't droomend hemelzang nog ruischen hoort.

II.

De winter vlokte op heuvel en gehucht
Zijn witte weelde neer van sneeuwgevedert -
Bleek schemerlicht heeft donkren nacht verteederd:
Een zweem van manemist zweeft langs de lucht.

Mysterienacht vol wuivend wiekgerucht,
Waarin Gods Zoon zich heeft tot mensch vernederd,
Zijn liefde en vreê, zich zelven gevend!... Sedert
Hangt gij vol geuren van mystiek genucht.

Dank, dat gij de aarde kleedt in bruidenpracht
Van bloesemwit en maagdlijk hermelijn:
Dat toch Emmanuel te middernacht
- Uw vorst vergetend en zijn kille pijn -
Ontwakend ons gelukkig tegenlacht,
Rondomme ziende de aard zoo blank en rein!

Winterochtend.

De hoge luchten vochtig-blauw,
De stille verte, wazig-grauw,
En 't leege weiveld, nat van dauw,
Ligt stil te wachten;
Wijl uit der neevlen schemerdiep
Waarin verborgen alles sliep
De morgenklok tot opstaan riep
En blij betrachten.

En zilverblinkend opwaarts ging
De zonne uit tragen nevelkring,
En schittert in de schittering
Der natte daken: -
Maar lustloos ligt het land er loom,
Wat schitterschijn er over koom',
En kan maar uit den winterdroom
Niet meer ontwaken.

Schoone oogen.

Een lief gelaat en lichtende oogen,
Een lach, een woordje half verstaan; -
En zie mijn hart weer opengaan!
Aan 's levens bogen, lichtende oogen,
Zag 'k u als morgensterren aan.

Mijn ziel is juichend opgevlogen
Bij 't luwen van de lentelucht
Opjubelend in steile vlucht
Naar 't licht dier hooge sterrenoogen,
Naar liefde, waar mijn ziel om zucht.

Weer opgetogen - weer bedrogen!...
Ik ben in zangen uitgegaan:
Ik zag den nacht voor d' ochtend aan....
O lief gelaat, o lichtende oogen,
Was alles, alles dan een waan? -

Burchtbouw.

Gelijk een steenen burchtbouw star en stug
Met steile torens over 't land te staren
Staat, eenzaam, hoog op ruigen heuvelrug,
Kalm onbevreesd voor vijand noch gevaren,

In zwijgen afgezonderd; zelden waren
Er menschen om, zelden valt de ophaalbrug: -
Zoo staat mijn ziel in eenzaamheid terug-
Getreden ver van drukke mensscharen.

Maar komt bij wijle in vroolijk feestgewaad
Een blijde droom of een gedachte schoon:
Wijd voor dien gast de slotpoort openslaat

En op de tinne mijner sombre woon
Barst plots de hoorn in klanken uit en slaat
De lucht melodisch van zijn jubeltoon.

Klok.

Mijn droeve ziel is als een klokke zwaar,
In trotschen toren eenzaam, hoog gehangen
En zwijgend, of 't goor-grauwe donker haar
Beangste en 't wilde windgehuil deed bangen.

Zoo hangt ze log van loomen slaap bevangen,
Of 't statig stemmeluiden, kloek en klaar,
In 't diep van zwarten schoot gestorven waar'; -
Maar neen! zij slumren slechts, haar zegezangen.

Straks golft het uit, haar volgezwollen lied
- Een blanke bergstroom juichende geluiden -
Als de ochtend daagt in rozerood verschiet.

Kom 's levens blijden opgang mij beduiden,
O morgen, bloemgekroond, toef langer niet;
En vreugde zal mijn klok weer wakker luiden.

In den voordag.

'k Ben in den voordag uit mijn slaap gewekt,
En hoorde 't luien van de zware klokken
Thuis; 'k zag ons stadje - en al de menschen trokken
Ter kerke - 't luidde al voort, zwaar, langgerekt. -

Ik kende ze allen. - Wijl in dichte vlokken
De sneeuw zeeg... Zie daar over 't zwartgeplekt
Besneeuwde plein die ook ter kerke trekt,
Mijn Moeder. - IJlins wèg 't gordijn getrokken:

De sneeuw lag dicht en viel aldoor, en viel...
Terwijl ik bad, luiden de klokken voort:
't Was me of 'k U bidden hoorde, vrome Ziel.

Gij bidt voor mij in 't verre, vredige oord
Ik weet en voel het vaak als ik hier kniel
En mijn gebed zoo heerlijk wordt verhoord.

Schoolgangertje.

Schoolgangertje met je krulletjes blond,
Klein meisje van zeven jaar, -
Wat kijken je kijkertjes zoekend rond
Of je mij aan mijn raam niet ontwaart'.

Klein heksje, 'k heb schoon me verbergen!... je vindt
Me wel achter 't gordijn waar ik sta.
En ik lach wijl jij lacht, - en dan loop je gezwind:
En zwijgend tuur ik je na. -

Een glans is gekomen mijn kamer in 't rond
Of de zonne er voorbij was gegaan. -
Schoolgangertje, met je krulletjes blond,
Dat heeft mij jou glimlach gedaan.

Bij 't kruis aan den veldweg op Goede-Vrijdag.

I.

In 't veld waar kruislings zich de wegen snijden
Staat stil in wijdstomme eenzaamheid Gods Zoon,
Aan 't heilloos hout gehecht van haat en hoon,
Zijn Godlijk leed met liefde-lust te lijden.

Zijn blik doordringt de schaûw der doornenkroon
En zweeft het leege land langs te alle zijden,
Zoekend wie tot Hem kome in medelijden,
Wie Hem met liefde in 't doodsuur dank-eer toon....

Luid schreeuwt de wind; de wolken loopen voort,
Waartusschen soms der zonne spotlach glijdt....
Geen pelgrim daagt aan 't end der verre strate....

De sombre hemel hoort, gesloten, 't woord
Van 't felste wee, geweend in bangsten strijd:
'Mijn God, waarom hebt Gij Mij òòk verlaten?'

II.

Met 't roode zonnebloed bespat, daalt koel
 En somber de avond, ademloos en bang
 In angst'ge stilte.... zonder klokkenzang -
 Vreeswekkend als een stervensvoorgevoel.

In 't westen vonkt het late licht niet lang;
 In duister, als een bodemlooze poel
 Van wee, zinkt land en kruis....
 Bereikt is 't doel:
 Gods strijd volstreden! - Koelte strookt de wang

Des stervende in den nacht: de in leed vergane,
 De uit liefde neergekoomne, uit mededoogen
 Mensch om den mensch, - om 't door den mensch misdane

Verworpen, straks miskend met smaad en logen
 Den nacht-door weenen warme wonden tranen
 Van bloed, - en mede weenen hemeloogen.

Biecht.

Daar lag een man van damp des doods omdonkerd,
Verloren in vertwijfelende ellende:
'Hoe durf ik treden, waar uw liefde flonkert,
Dat 'k niet de steenen van dees tempel schende?'

Hij schreide snikkend toen hij 't al bekende
Den Heere, in ootmoed en berouw; toen klonk er
Het zeegnend priesterwoord... en plots'ling blonk er
In 't donker hart dat licht noch lust meer kende,

De volle zon; - en vrede keerde er weer:
De mist trok op; daarboven rezen rank
De tempelbogen als een vroom gebed,

Waar 't licht door inviel, rood, geel, violet,
Als strooiden Engelen met zacht gezang
Er hemelbloemen op den boetling neer.

Communie.

Jam enim hiems transit.
Cant. II, 11.

‘Mijn Welbeminde, o eindelijk dan gevonden!
De winter is gevloën, de lente is daar!’
En rozen bloeiden waar Zijn voeten stonden
En rozenglans omblonk Zijn wezen klaar.

Veel rozenglorie bloeide door Zijn haar
En rozengeur verspreidden al Zijn wonden;
Mijn hoofd van rozenwijn en weelde zwaar
Lag aan Zijn Hart in liefde en lust verslonden.

Wij zweefden op, omwaaid van englenwieken,
Omwuifd van Maagden dragend gouden lampen,
Bedwelmd van hemelgeur en harpezangen;

En hooger rees ik dan mijn hoog verlangen
En zag de wereld in mijn licht verdampen
En zag der eeuwge schoonheid morgenkrieken.

Missa Cantata.

Aan Prof. H. Nillesen te Rolduc na de uitvoering zijner 'Missa in Hon. Ven. Ailberti'.

I. Kyrie.

Vader, - ik weet me ontaard en slecht en schuldig,
 Meer dan der booste één uit uw moordrenschuur,
 Op Golgotha slechts ééns uw moordenaar;
 Maar ik, hoe vaak door zonden menigvuldig!

En aldoor bleeft Gij godlijk-goed, geduldig,
 En sloegt mij niet, dat 'k gansch verloren waar,
 Maar wachttet steeds, en duldt nu dat ik staar
 Op U, en knielend Uw al-liefde huldig...

Laat me in Uw huis de laatste wezen, Heere,
 Neem me als Uw minsten dienaar op. Van nu
 Zal ik in trouwe en liefde U weten te eeren...

Gij zijt mijn Vader! Kunt Ge stug en ruw
 Me als balling troosteloos van U doen keeren?
 O God, Gij weet.... ik kan niet zonder U!

II. Gloria.

Zingt gij niet, zaalge koren, Gloria
Om wie, verloren, eindelijk werd gevonden! -
Laat hem met hosianna's luid verkonden
Gods goedheid en barmhartige genâ....

Mij, Smartenkoning, die U smartte, sla
Me in 't laffe lijf, och, duizend diepe wonden,
Dat 'k U met duizend roode liefde-monden
Lofprijze en danke, alwaar ik ga en sta....

Maar luider galmt het lied der vreugde voort
Met citerspel en schallende cimbalen!
Ter feestvreugd open staat de gouden poort,

Waar 'k zegenvol mijn Heiland neer zie dalen.
Zijn ring van liefde is mijn! Met hemelsch woord
Roept Hij mijn ziel als Bruid ten gloriemale.

III. Credo.

Gij zijt de Weg, de Waarheid en het Leven.
Gij zijt de God op wien mijn ziel vertrouwt,
Schoon U noch geest bevat, noch zin aanschouwt;
U heb 'k mijn hart, en 't U alleen gegeven.

Uw Bloed wiesch rein de roodscharlaken fout,
Toen, Allerhoogste, U Golgotha zag sneven.
Het volk, dat Gij zoo hoog hebt opgeheven,
Belijdt Uw naam en looft U duizendvoud.

Laat mij dan zingend gaan ter offerande
Van spijs en drank, waarin Ge Uw glorie dooft,
En drink mij met Uw zegenrijke handen.

Mijn ziel is arm, van schat en schuts beroofd:
Gij geeft me Uw Vleesch en Bloed ten onderpande
Der zaligheid, waarin mijn ziel gelooft.

IV. Sanctus.

Het zilvren Sanctus vleugelt om 't altaar
En sneeuwt er neer in hemelblanke klanken.
Zoetrokig wolkt de wierook wonderbaar
Zijn vrome aromen op, de zilverblanke....

Dan stijgt weer 't zangrig zweven heilig-klaar
En wit fluweelig op tot statig-slanke
Stralende bloemen - geur en zang - die ranken
Hun rhythmten rijk om kruis en kandelaar....

Door 't stergeschitter van den kaarsenglans,
Die aureolen cirkelt onbewogen
Om 't zonnepunt der gouden remonstrans,

Zijn vleugelwaaiende Englen neergevlogen,
Om de autarschrijn gereid in blanken krans,
Eén God met óns aanbiddend, diep gebogen....

V. Benedictus.

Kristallen schelgetinkel reit door 't zwijgen,
Weemlend in geur omhoog, als duiven rein,
En statig stuwt een zilvren lichtfontein
- De schoonste psalm - zijn lof op, in de twijgen

Van 't rondend wulfsel, dat met blanken schijn
Mystiek-verheerlijkt, hooger schijnt te stijgen,
Waar blank omdonsde Cherubkopjes neigen,
Lachend van 't blauwe sterrenbaldekijn.

Heel 't heiligdom is, als mijn ziel nu, één
Volzalige verrukking - één blank dicht
Van witte liefde en zoete heimlijkheên -

En als 't verheerlijkt tabernakel, zwicht
Mijn ziel in hemelwolkende gebeên,
Bedwelmd van zaalgen zang en godlijk licht.

VI. Agnus Dei.

Het gouden vat, waar God schuilt onder brood,
Schiët glorieluister om zich allerwegen
En straalt mij uit den wierook glanzend tegen
Gelijk de zonne in neevlen, reuzengroot,

Al grooter voor mijn staren opgestegen,
Tot alles in zijn gouden gloed vervloot....
Dan rijst stil uit de lichtkolk, goud en rood,
Christus, de handen uitgespreid ten zegen,

En statig stijgt Hij als ter hemelvaart
Genadestralend over al de vromen,
Die biddend liggen voor Hem neer ter aard....

- 't Visioen vervolkt in blanke wierookstroomen....
O Koning, dat mijn hart Uw vreê bewaart,
Tot eens Uw rijk van glorie mij toekome!

**Sint Jozef.
(19 Maart).**

Sint Jozef met zijn leliestaf
Weert al de zwarte wolken af
En scheurt hun zwarte spreij van één
En slaat ze stuk en drijft ze heen.
Hij veegt den blauwen hemel klaar,
Terwijl de wolken hier en daar
Als sneeuw versmelten, stijgt de zon
Die zò lang niet meer lachen kon;
En wijl haar zachte weelde warm
De winterboomen, bedelarm,
De koude leden lijze streeft
En lievend hun ellende heelt,
Komt met zijn bloeiverblijden staf
Sint Jozef van den hemel af
En wandelt door den dorren gaard
Der immer meer ontwakende aard.
En waar hij stille woorden zegt
Staan primel en viooltje recht;
Sneeuwklókjes benglen blank van hoofd
Alom: 'Sint Jozef zij geloofd!'

II Lente.

Heimwee.

Wijd weggedoft in nevelluchten-blauwt'
Liggen de hoogte' op tegen wolkenwand
En trekken mede omhoog, grauwbedauwd
't Verlangensvol gezwollen lenteland.

Koel blinkt in 't diep, waar dorpje in droomen duikt,
De ijzieke stroom.... en heimweevol van veer
Luien er klokken, waar een vogel tjuikt....
En 't roept mij innig al naar verre weer.

Teer-rozige avond....

Teer-rozige avond
Droomezingt buiten
En mijmerkijkt
Door goudene ruiten.
Om 't vredig huis
Luwt stilte-devotie,
Wijl 't zacht geruisch
Der verlangens-erotie
Van Grieg's muziek
'Tot de Lente' steigert
Wier zachte blik
Al nog weifelt, en weigert
Warm over ons
Droeve hoofd te schijnen...
Een breed akkoord
En de klanken deinen
Droomende weg
Naar het wazig buiten, -
Wijl de illusie, de goudene,
Sterft van de ruiten.

Buiten.

‘Dichter und Bauer’.

De landman loopt, met groot gezwaai
Van armen en van zeisen,
Zijn veld af door de zonnelaai,
Om 't koren uit den bodem taai
Met kunst en kracht omhoog te hijschen.

En zingend gaat een dichter zacht
Er langs bij 't avondvallen;
En morgen eer de zon nog lacht,
Ligt veld aan veld vol bonte pracht
Van bloemen, honderdduizendtallen.

Vroege vlindersen.

Komt, droomen uit zoet-lauwe landen,
Komt, fladderende bloemelijn,
Gaat zitten op mijn stille handen
En zegt me, waar uw zusters zijn.

Dra zullen ze allen wederkomen,
Geheel haar bloesemende heer, -
Getrouwer dan mijn lentedroomen....
Die keeren nimmer weer!

Anima Casta.

De reine in 't stille heiligdom verscholen
De stralend-staatge lelies zilverblank,
In wierook bloeiend en gewijden klank,
 Zijn mij symbolen.
Zij weten van der wereld passie niet
En stralen schoon in stadig-stillen vrede
Op 't hoogaltaar, als stijgende geheden:
 Symbolen van mijn lied.

Bewaar mijn ziel, Heer, zuiver en serene
Waar 't U te wonen welgevallig is
Met Uwer Liefde zoet geheimenis,
 En anders geene.
En tusschen wierook zal en zoeten klank
In heiligstille heimelijkheid verborgen,
Een kuische lente er bloeien tot ùw morgen:
 Leliën en liedren zilverblank.

Hooge liefde.

Der menschen lage driften zijn
Als 'n donkre stad in de avondstond,
Wanneer de gouden zonneshijn
Verzwond.

Maar 't marmerblanke tempelfront
Houdt fier zijn witheid hooggericht
En schittert heel den avondstond
In 't licht.

Zoo staat mijn liefde slank en schoon
Met gloriestralend aangezicht
Hoog boven passie's donkre woon
In 't licht.

Priesterwijding.

Voor A.B.

O hoe mijn ziel vol heilgen jubel is
Om u, die 't Goddelijk Geheimenis
Van Brood en Wijn - onbloedig Offeraar -
Votrekken gaat op Christus' hoogaltaar! -
Ik zie, hoe gij in 't vlekloos maagdenkleed,
Den roze-omrankten offerberg betreedt;
Ik zie, hoe ge in de doorne uw voeten zet
En zwijgend vouwt de handen in gebed;
Ik zie, hoe op uw blanke leliewâ
De bloed'ge luister ligt van Golgotha,
Maar ook de glórie, die van Gods hoofd licht,
Zie 'k aureolen om uw aangezicht!

O hoe vol vreugden-jubel is mijn ziel,
Om 't hooge heil, dat u te beurte viel...

Terwijl gij voortschrijdt door de heilge hal,
Daalt over u de klare hemelval
Van 't jubileerend Serafijnen-koor,
En vult den tempel met mystieken gloor,
Met Paradijs-aroom en Paasch-muziek:
Cecilia stralend in hun midden zie 'k...¹⁾

Hier zinkt en zwijgt alle aardsche melodij.
Laat dat ik kniele;... o Priester, bid voor mij.

1) De Nieuwgewijde was musicus.

**Ter herinnering aan Jaap Wolf.
(te Rolduc gestorven.)**

Nu smukt met roze en lelies, maagdelijk-blanke,
En immergroen zijn droeve doodenkluis
En laat met bloeiend vroom vertrouwen 't kruis
Zijns doods me, en met gebeên devoot omranken.

Groeide in Gods heining hij niet schoon en slank
Van elk bemind, voor alles vroom en kuisch?
Klaarde niet licht de luister van Gods Huis
Bij zijner zuivre stemme zilverklanken?

't Klonk tot den hemel op - en als bij 't klaren
Het leeuwrikslied met d' eersten vleugelslag
Ten hooge streeft, - zoo is hij opgevaren

Van de aarde, waar hij 's levens morgenlach
Genieten mocht en jonge vreugde garen,
En niet des avonds droeve donker zag.

Voor W.**I.**

Wij stegen langs den wenteltrap ten toren;
In 't duister tastten de uitgestoken handen
Die voelden killen steen van klamme wanden,
Waar 't stormde als vluchtig licht kwam binnenboren.

't Beneden ging in duisternis verloren
En 't somber boven had noch lijn noch randen;
Geen dagen in den torennacht nog brandde...
Uw voetstap trof van hooger steeds mijn ooren.

Toen stondt gij stil. - Licht schoot mij tegemoet
En stad en groen veld lachtten schoon mij aan,
In 't licht gezonken zwijgend aan mijn voet.

Zoo volg ik u op donkre wentelbaan
Van zelfvolmaking, - en 't zal schoon en zoet
Zijn, laag te zien en hoog in 't licht te staan.

II.

Ik stond bij uw vertrek en zag den trein
Lang na, die aan mijn hart u kwam ontrooven;
Ik zag... en kon mijn oogen niet gelooven
En dacht: straks zoudt gij weergekomen zijn.

Ik zie uw raam als vroeger opgeschoven,
Uw blijde bloemen in het raamkozijn...
Ik weet: nooit lacht gij me onder 't wit gordijn
Weer toe; - en toch zie 'k altijd weer naar boven.

Soms blijf ik staan en wacht... 'Hij heeft misschien
Mij niet gehoord?' Ik wacht tot één blik loont
Dat trouw geduld. - 'Ach, lang reeds is hij heen.'

Dan vlucht ik met mijn leed heel ver alleen
En zeg: 'of hij dan hier of verre woont,
Toch blijf ik hoopvol steeds naar boven zien.'

Nocturne.

Uw bleeke vingren over 't blank klavier
 En bleekgeel lamplicht op uw blank gelaat,
 Terwijl ik op der klanken zachten zwier
 Mijn stille droomen zachtjes zweven laat...

Der golven zilvren kabb'ling, diep van klank
 En eindloos heimwee, kust de zoomen zacht
 Waar maantintglanzend-licht en schemerblank
 Zandpaden dwalen door den bloesemnacht;

Waarover blank der gaarden bloeigeboomt
 De lichte sier van zijn guirlanden hangt,
 Dat zalig van uw teere schoonheid droomt,
 Wijl klagend water naar uw komst verlangt.

- Uw blanke handen rustig in mijn hand
 En zacht uw wang aan mijne wang geveid
 Drijven wij droomend henen, 't lichte land
 Te moet, waarheen de melodij geleidt...

Zwaluwen.

Vrolijk en vrij,
luchtig en blij,
Zwaluwen, zwiëpt gij mijn venster voorbij,
Zwenkende, zwierende,
zwierende, gierende
zwaluwenrij!
Boden der lente,
juublende, jente,
rozige Mei!

Vrolijk en vrij,
luchtig en blij,
Levensillusiën, vliegt ge tot mij,
lievende, lovende,
hoopvol geloovende,
- zwaluwenrij! -
Boden der lente,
juichende, jente,
zielemei!

Lente-wandeling.

Hoe juichen de jonge geluiden:

‘Luister, luister ‘s weer!’

Hoe spreken de spruitende kruiden:

‘Buig je, buig je neer.’

Het boschje is vol fluiten en tjuiken,

Vol zonnige stilte het land.

Mij zegt een geruisch in de struiken:

‘Er is iets bizonders op hand.’

Der primula's krullende blaêren

Sprieten omhoog al zoo zacht

En steken mij toe, waar ik stare,

Handekens van smaragd.

En 'k ruik weer de geuren der aarde

En 'k voel weer een wel en een vreê,

Als toen ik voor jaren ze gaarde

En nam ze voor moedertje mee.

Madelief.

Bloemoog van gouden openhartigheid,
In wit van rein vertrouwen zacht gestoken -
Gij hebt uw blanke wimperpracht ontloken
Zoo vroeg, al eer April nog is verbeid;

En houdt het wakkre kopje niet gedoken
In 't traag opdonzend groen: maar staart verblijd,
Niet bloode, in heerlijke onbevangenheid,
Hoog-uit en vrij naar 't rustloos wolken-strooken,

Dat houdt met booze list en donkre lagen
De blonde schoonheid van den zonneshijn
Omsingeld... Lied! wij zullen niet vertsagen,

Maar heffen 't hoofd - als bloemen, rank en rein -
Vast in geloof aan zoele zomerdagen,
En toonen dat wij sterk, standvastig zijn.

Vroege ochtendhemel.

Vroege ochtendhemel hangt vol zoet gerucht;
De luide, kloeke leeuwrik stijgt en bouwt
Zijn liedren-lustkasteel op in de blauwt'
En pluimt zijn zang uit in zacht donzen lucht.

De zonne straalt een teer waas van geel goud
Uit, door de wijdgespreide wolkenvlucht,
Die lodderdroomend heendrijft op de zucht
Van zoele Meiverlangens, over 't woud,

En trekt de blauwte door - als witte zwanen -
Der Lente tegemoet, van lang verwachten
En zoet begeer haar sprekend: dat zij kome!...

En mede gaan, langs blauwe hemellanen
Van blij geloof, nieuw-levens feestgedachten
En leeuwrikszang van jonge lentedroomen.

Hoe zoet te zien...

Hoe zoet te zien dat wondre lentgebeuren:
Der meieweelde ontwaken, weiflend beven,
En dag na dag, in dorre winterdrevēn
't Jong spruitend groen al groeiend na te speuren,

En over 't bruine land de lichte kleuren
Van 't zwellend graan al verder te zien zweven,
En plots den vlierstruik dan vol blaadren-leven,
Den tuin te vinden vol violengeuren!

Lang streven weer en wind en wolken tegen
En slaan de zonne in 't schuchter aangezicht;
En onverbidlijk kletst en plast de regen.

Maar dān - opeens is heel de hemel licht;
't Al lacht en juicht en danst in vreugde zwierend:
De lent bestormde ons, zingend-zegevierend.

Lenteregen.

Een lichtgedruppel trippelt door de luwt'
En glipt de loovers langs, en springt en spat,
Wit-fonklend als kristal, uiteen - van blad
Tot blad, en loopt van twijg op stam, omstuwd

Van 't ranke kamperfoelieweemlen, dat
Aan dor getakte, als jonge hoop zich huwt,
En glanst. - Een groenvink duikt in 't nestje, gruw
Van 't weer, en zwijgt, en schuilt voor dropplend nat.

Daar fladdert als een zilverblinkend lint -
Neen! vol en breed-sonoor - een gouden vlag -
't Vroom vredig meergeluid.... Een milde wind

Loopt aan! - De boomen knikken; 't zacht geklag
Van regen zwijgt.... nu breekt de zon gezwind
De lucht, en dankt voor 't lied met gouden lach.

April.

Daar droomt iets wonder-innigs in de lucht,
Iets teers in 't parlemoer der avondkleuren;
De luwte lauw van boschviolengeuren
Doordringt de ziel met weelde en zoet genucht.

De knoppen zwellen; sleutelbloemen beuren
Hun lachend kopje; en juublend onbeducht
De leeuwrik met zijn lied ten hemel vlucht
In 't zonnig blauw waar nauw hem 't oog kan speuren.

Lichtgroen van loover weeft een teere wade
Door 't wijde woud en wolkt om al de twijgen
En deint de velden langs en groeit gestade.

De meerl, in de' avond, stoort het wachtend zwijgen
En zingt der Lente rustig serenade,
Dat luistrend zich de bloesemtakken neigen.

De wind.

Hoor, hoor het verre komen van den wind,
Schoorvoetend, schuchter-schuiflend door de wacht
Van boomen, bevend in den stillen nacht
Het roerloos zwijgen storend, - als een kind,

Dat speelsch op een verrassing heimlijk zint
En schrikken doen wil - hoor, zoo sluipt hij zacht
Zacht nader, tot opeens hij luidop lacht,
Zich niet weerhouden kunnend, en begint

Van pret te schaatren, springend met gezwaai
Van armen, schreeuwend plots vooruit: een gil,
Dat 'k schrik; mijn ooren tuiten van 't lawaai!...

Zoo, nu is 't goed; nu heeft de knaap zijn wil,
En keert weer met victoriënd gekraai,
De speelsche - ... en lang nog lig ik luistrend stil.

Een lied.

Een lied ligt zwijgend in mijn ziel te slapen
Als bloemenknoppen diep op vijvergrond;
Wel zag 'k zijn pracht er scheemren stond bij stond,
Maar 't stijgt tot bloem niet op mijn dichterwapen.

Een lied van zonneschijn en kinderoogen,
Van bloemen, lentegeur en zomerloof,
Van Meiheil, blanke liefde en blauw geloof,
Te schoon, dan dat ik 't immer zingen moge.

Als kussen, zacht en teer, en maagdedroomen,
Als lispelend beekgeruisch in lentewoud,
Als avondluwte in zwijgend zonnegoud,
Als nachtegalenzang in bloesemboomen....

Ik heb 't gezocht met weemoedkrank verlangen,
En aldoor zie 'k zijn schoon, dat voor mijn hand
Wijkt, als een waterbloem van d' oeverkant....
Ik kan in toon noch tint mijn visie vangen.

Maar als ik sterf, zullen de sterren 't hooren;
Op blauwe, blankbebloede lotosgracht
- Wanneer mijn ziel den dag des lichts ziet gloren -
Zingen 't de zwanen in den stillen nacht.

Kinderen.

Dit heb ik van de wereld wel geweten:
Passie voor kinderoog en kinderlach!
Daar heb ik droom en zang en zomerdag
En kunst en leed en liefde bij vergeten.

Een kind is al nog hemelrozeboom
En witte erinnering van liefveeren,
Naklank van harpenzang en sterrensferen-
Muziek, en naschijn van extase-droom.

Als blanke bloemen bloeien de engenkussen
Op 't meerblauw hunner ziel diep-rustig voort.
Om met gezang, van menschen nooit gehoord,
Hun weenend heimweeleed in slaap te sussen,

Omzweven engelen 't wiegje dag en nacht
Er droomentroost en bloemenzegen spreidend,
Met lach en lied hun aarde-slaap verblijdend,
Doorschemerend met hemelweeldepracht.

En waken ze op in 't jonge morgengloren,
Geloovende engelen in ons te zien:
Meen ik in kus en stemme-melodiën
Der engelen zoeten hemelval te hooren.

Daar heb ik droom en zang en zomerdag
En kunst en leed en liefde bij vergeten!
Dit ééne van de wereld heb 'k geweten:
Passie voor kinderoog en kinderlach!

Lievelingskind.

Blond kopje in bloeiende lentepracht
Met bloemblauwe oogen, waar zonlicht in lacht,
En zonnige lokken, met zonneglans
Omstralend dat kopje als een heiligenkrans.
Er moest om je heen immer zonnegoud zijn,
Teerwitte seringen en geur'ge jasmijn,
Blankzijige leeljen en rozenaroom:
Eén zonnige zalige zomerdroom!...

De lente zal welken, kind, veel te vroeg,
En 't licht, dat vreugde in je leven loeg,
En haar geur zal vergaan als een stervende zucht,
Verbleeken 't lokkende blauw van de lucht.
Maar bloeien blijft, wat geen herfst u rooft,
De krans mijner liefde om je blonde hoofd
En de wijdingen mijner handen vroom:
Eén zonnige zalige zomerdroom.

Koorknaap.

Voor Jantje.

Stil-devoot in zijn sleepgewaad
 - Rood met wit overtogen - gaat
 Mijn koorknaapje met zijn kandelaar
 Op naar 't heilig hoogaltaar.
 'k Zie hem tusschen bloemen en groen
 Bij den outer zijn koorplicht doen.
 Hij heft soms even-kijkend z'n hoofd,
 Dat geen tochtje zijn licht uitdooft!
 Wuivende wierook onwaaiert zijn schreên:
 Zoo spelen wolken om Engelen heen.

Draag, mijn koorknaap, behoedzaam-devoot
 Zóó uw licht voor den Heer - tot den dood:
 Dat toch nimmer een tochtje doov'
 Vlam van Liefde, glans van Geloof.
 De heilige geur van het heiligdom
 Voere u omhoog waar de Englendrom
 Eens onwaaiere, wuivend, uw schreên
 Als nu de wierook wolkt om u heen!

Lied.

Ach, met zoo groot-groote oogelijn
En kuischen kinderzin
Kijkt ge al zoo vroom en vrank en rein
De wijde wereld in.

En madelief en kindje-klein,
't Is al zoo mooi, zoo mooi,
De wereld en de zonneschijn
En 't lichte lichtgedooi.

Zoo mooi de stroom die zilvrig vliet
En spiegelt uw gelaat,
De diepe, stille - en 't lokkend lied
Dat gij nog niet verstaat.

Wiegelied.

Sluimer mijn lieveling, sluimer zacht,
Zoet rozengezichtje in lokkengoud
Met je oogen waar vleklooze hemel blauwt;
Ik waak bij je wiegje in trouwe wacht.

Ik waak bij je wiegje in trouwe wacht,
En strengel melodische rijmen aaneen
En leg ze om je hoofdjen als bloemen heen:
En licht van muziek wordt de stille nacht.

En licht van muziek wordt de stille nacht,
Als je engel bij rozen die ik je vlecht,
Om 't lokkige goudhaar je leliën legt. -
Sluimer mijn lieveling, sluimer zacht.

Herinnering.

Over de zee lag en de zomerlucht
Een glanzenwade, een gulden glorieschijn, -
Over het stranddamast en 't zeesatijn
En 't ver verschemerende zeegehucht.

Er lag een stilte van bewondering
Over der golven zachtgewiegde rust,
Over den vrede van de gele kust, -
Wijl 'k met mijn lievling langs de golven ging.

Goud was de middagstilte door de pracht
Van 't goudgelokte kopjen, - en de zee
Loeg met den glimlach van mijn liev'ling mee,
Gelijk een broer tot zijn klein zusje lacht.

Dichteravondgang.

Stoor niet zijn avondgang, wanneer hij - te end'
Den dag, bij 't zonzinken - heel alleen
Naar 't hooge heuvelveld zijn stille schreên,
Naar 't stervend West zijn peinzende oogen wendt,

En - als de zon in wijde wolkentent
Wegwijkend - in mystieke heerlijkheên
Van gouden dichterdroomen en gebeên
Verzonken, de aarde ontzweeft en hare ellend.

Licht-englen treên uit d' avondglans hem tegen
Met bloemen - woorden die *wij* niet verstaan:
Wij zien de lucht vol rozen en gou-regen. -

De zanger staart het wonder spraakloos aan,
En keert... En morgen zal die hemelzegen
Goudglanzend in zijn lied te bloeien staan.

Droomen.

Geel-gouden lampelicht, door groenig gaas
Verkoeld, werpt weken, weelde-warmen schijn
Op bruinrood beukenloof en wit satijn
Van bloesentwijgen, roerloos, in één vaas

Vereenigd - droomen spreidend en aroom
In de avondstille cel.... een zoet gepeins
Van naamloos heil, iets teers en innig-reins...
Mijn hoofd rust achterover, droomenloom:

Daarbuiten hangt nu bloei en looverbruin
Omluisterd van wit-zilvren manelicht!...
't Komt me in de ziel gelijk een schoon gedicht
't Gedenken van een blanken bloesentuin....

Een dichter.

Een dichter wandelde langs het pad
Waar een nachtegaal op een doren zat
In 't avondlichten;
Die zong zoo verrukkelijk onbewust
En wiegde het zwijgen in droomende rust. -
De dichter dichtte.

En dichtende sloop hij naderbij,
Beluistrend des zangers melodij
In 't avondgloren....
En de vogel zweeg waar hij zingend zat,
En was weg; - en de dichter ging voort, maar hij had
Zijn rijm verloren.

Mei.

In feestvictorie staat te prijck de pronck
Van purpre' en blankgepluimde meiseringen
En 't regent gouden bloemen van den stronck
Wiens twijgen te ochtend nog te treuren hingen.

In 't blauwe lucht-gelach en 't licht-gelonck
Der zonne ontstak kastanje, in witte kringen,
Haar bloemenkaarsen. En aanhoudend zingen
Eén droomezoete roke, één kleurgevonck,

In 't lichtste licht ontbloeid, in 't zoetst gezucht
Van luwte omhoog gerezen. En gekust
Door teederste innigheid is aarde en lucht.

Alle verlangen staat in bloei, gesust
In heilervulling; 't feestend lent-gerucht
Stijgt al voort en vervult der ziele rust.

Meiwei.

De Meiwei lijkt wel een mirakelland:
 Opeens ontgloeid in blonden bloemenbrand.
 En vreugdevlammen; 't donker grasfluweel
 Vol miljoenen vonken, goud en geel,
 En zóóveel wit, dat 't al een blanke schijn
 Bedekt, als 't blanke manna de woestijn.

Waar is, o Heer, nu 't uitverkoren volk,
 De wondren schouwend der genadewolk
 Die heeft deez' mannawitte weeldepracht
 Hier neergeregend in den stillen nacht?
 Waar is nu 't volk, dat om uw schoon verblijd,
 Met liefde U looft, en dankbaar benedijdt? -

De morgenzon stolt diamant uit dauw,
 De leeuwrik draagt zijn jubel hoog in 't blauw;
 Ver sluimren zwijgend nog der menschen woôn; -
 En 'k sta alleen in al dit stralend schoon
 Der blonde, bloesemende Meiwarand'...
 O God, is dit niet mijn beloofde land?

Bij harer Majesteit's terugkeer uit Italië (Mei 1904.)¹⁾

Gij Holland's tuin van tulp en hyacint,
En Holland's hart, zoo fier en vrank en vroom
Bloei open, dat de Landsvrouwe als een droom
Van schoon Itaalje u heerlijk hier hervind'. -

Tooi nu den Mei-tuil met oranjelint
En met oranjedoek den Meie-boom:
Dat welkom lui' van IJ- en Amstelzoom
En vlieg' van ver Haar tegen op den wind.

En vier der Meie komst met koningspracht,
En vier met Meiepracht de Koningin!
Haalt Wilhelmine en Mei met één lied in.

Dat Haar, de Meiebloem van 't oud Geslacht,
Die Meieweelde in 't oude Neêrland bracht,
Een eeuwge Mei van heil zij toegedacht.

1) Zoals men zich zal herinneren, kwam Hare Majesteit ongesteld in 's-Gravenhage aan, en kon - tot groote teleurstelling der Amsterdammers - hare oorgenomen reis naar de Hoofdstad niet doorzetten.

Meiavond.

De Meidag is vol luid en lustig heil,
Al zonnefeest en weelde, kus en lach;
Maar 't me inacht-zwijgen is vol weemoed, wijl
De stilte schreit bij nachtegaal-geklag.

De nauw bevonkte lucht is purper-blauw
Waar teeder dennenkantwerk, zwart en fijn
Op afsteekt, half van wierookblanken dauw
Omgolfd, - als een gothieke tempelschrijn.

Spookachtig schemert door de donkre stilt'
De witte ruikerpronk van 't bloeigeboomt',
Terwijl - men weet niet waar - verdoken trilt
Zoo zacht-melodisch dat 't al luistrend droomt

Der nachtegalen weenend miserere
Over de bloemen nauw-ontbloeid, gebroken,
Over de droomen die nu nooit meer keeren,
Over de doên die vrome de oogen lokten.

Mondschein-Sonate.

I.

ANDANTE SOSTENUTO.

Diep-donker onder 't deinen der gedachten
Welt week van weemoeds troosteloos geweest
Der ziele zucht, naar 't onbereikbre heen-
Verlangend met onsterflijk-stille klachten....

Tot blanke scheemring scheurt den mist vanéén
En manestrallen waren zilverzachte
Wijd over 't watervlak, de sombre nachten
Doorruischend rein als englenharpgebeên.

En éven zweeft de ziele in 't zalig licht:
In kabb'lend zilver keert haar sombre droom -
Tot langzaam weer de witte weelde zwicht,

De blanke glorie sterft, en tranenloom
Verlangen de oogen weer ten hemel richt....
En donker deint der droomen droeve stroom.

II.

ALEGRETTO.

De kuische glorie van de volle maan
 Heeft maagdenbloemen over 't land gespreid
 En 't ver gebergte: één sneeuwen heerlijkheid
 Van mirtenbloei en blanke rozeblaën.

En weelde en witte droomen reegnend, schrijdt
 De stille Meinacht voort; geluidloos gaan
 Met haar naar 't land van lichte' illusie-waan
 De liefste zielsgedachten vroom-verblijd.

Als blanke bruiden gaan ze in hoogtijkleed...
 In klare manestatie wuivend, wenken
 De witte boomen, waar hun schare treedt,

En willen weldoend bloesemzegen schenken....
 'God spare u, reine Schoone, klachte en leed -
 'Ik denk aan u; blijf eeuwig mij gedenken!'

III.

PRESTO AGITATO.

In dichte drommen dringt de vlotte vlucht
Voorbij der zware, zwartgehoorde wolken,
Vervolgd van stormgehuil - en grauw bevolken
Zij met haar breede schaduw land en lucht.

Soms flitsen zilverlicht als stalen dolken
De manestrallen schichtig door 't gerucht
Der wilde wolkenwarling - als één zucht
Van zoet verlichten glijdend langs de kolken

Der donkre zee, die dondrend rustloos deint
En opstreeft - als een machtloos zielsbegeeren,
Dat telkens weer in wilde wanhoop kwijnt.

Soms schijnt de storm in blanke rust te keeren;
Maar luider snikt, als 't vluchtig licht verdwijnt,
De kreet óp van 't vertwijflend bitt're ontberen.

III. Zomer.

Zomeravond.

In zomeravond als de blauwe dag
In de eerste slumring nog zijn lichtende oogen
Niet gansch geloken houdt, met glans bevlogen
En blonden droom en vrediglichten lach: -

Staat stil de nacht van verre en ingetogen
Al weiflend of zij wie daar slapend lag
In onbezorgde weelde neergebogen
- Zij donkre, schaduwrijk - wel naadren mag...

En bloemgelijk gaan in haar wijde handen
Schuchter de sterren open: langzaam schrijdt
De nacht geluidloos nu den trans in 't ronde

En schaduw leegrend in de tente van den
Slaapmoeden dag, in droom verzonken, spreidt
Zij sterren neer als bloemen op zijn sponde.

Lischbloem.

O Lischbloem geel op 't blauwe schild
Des waters, - die niet elders wilt
In klaverveld of weilandgroen
Te pronk staan, als uw zustren doen; -
Gedost in gelig goudgewaad,
Geharrenast in fellen haat,
In 't scherppunt geblaêrt gezet,
Als waren 't zwaarden wel gewet.
Uw jonge knop, nog niet ontvouwd,
Gelijkt een lans, gespiesd met goud;
Een gele fakkelvlam gelijk
Staat de open bloem in 't vochtig rijk
Des vijvers - wel een vlammenvlag,
Felgeel te gloeien heel den dag,
En haatlijk brandt ze in de atmosfeer
Die - blauw omhoog en blauw omneer,
En blauw alom, van zonlicht loom -
U insluit als een vrededroom.
Is straks de lichtdag uitgebloeid,
Verschompeld hangt uw pracht, verschroeid;
Uw haat verteerd, uw trots verzengd:
Zoo gaat het wie de liefde krenkt.

Veldkruis.

De zomer spant een parasol
Van vlindrend loof en vooglen vol
Wijd-schad'wend over 't kruis, in 't land
Bij 't kruis der wegen vroom geplant.
Hoe 't ruischt van roggehalmen om
Den droeven Lijder, roerloos stom...
Hoe 't blij van bloemen, waar ge al schouwt,
In 't gelend goud der velden blauwt,
En rood van kollen, feldoorgloeid -
Als waar' 't uit Christi bloed gebloeid. -
't Al leeft en lacht in 't zomergoud.
Bleek hangt de Doode aan 't dorre hout.

Aan zee.

De hemel welfde weelde-weemlend blauw
Wijd-klarend boven 't blinkend vlak der waatren,
Gelijk een reuz'ge zeeschelp, vol van 't klaatren
En 't klagen van den vloed, die vlieden wou.

De golven steigren, staatge, schuimbehaarde;
En donker-rijzend rent de trotsche jacht
Felwild en fier vooruit.... Maar trotscher kracht
Ontkracht de dolle vaart dier volbloedpaarden.

En nimmer staakt de zee dat zinloos streven!
Zij klimt en klaagt en keert weer waar zij ging,
Als menschenzielen, die nooit rust beving,
Nooit vragensmoede van verlangen leven.

O, dat mijn hart toch eindelijk rusten wou
En dat mijn oogen boven 't woên der baren
Heel stil en rustig enkel konden staren
Naar 't wijde weelde-weemlend hemelblauw!

Poëzie.

Een diepe struik vol geuren van sering
Weeft om zijn hoofd een blanke bloesemwade
En bergt hem in zijn bloeiende genade
Die eenzaam stil zijn ziel zoekt uit te zingen.

Ginds staat een fonklende fontein te springen:
Trots slaan de rozen 't spel der stralen gade...
Een zwevende muziek kwam ongestade
Vol vreemde aandoening in zijn ooren dringen...

En op die klanken drijven zijn gedachten...
Zacht zegen de oogen in ontroering dicht,
En 't werd een onuitspreeklijk-wee verlangen...

Zoo zwevend-teer, zoo rein en zilverzachte
Rees voor zijn ziel lichtscheemrend een gedicht...
Ver met den wind verwazen zacht zijn zangen...

Muziek.

De gouden stilte van zonsondergang
Hangt vredig-teer in de onbewolkte lucht
En 't wijd vertrek, waar zwijgend elk gerucht
Te luistren zit naar klavecimbel-zang.

Van de aard vervreemd, verzonken in genucht,
Speelt de onbegreepne er eenzaam, uren lang;
En 't wordt den vink in 't kooitje wonder-bang,
Als 't lied door 't open raam is heengevlucht.

Nu ligt zijn hand stil op de toetsen neer...
De bonte zwerm der schuchtre melodieën
Verschemert in de gouden atmosfeer.

Van achter diepgeplooid draperieën
Blijft lang nog droomend ongemerkt, van veer
- Blondlokk'ge gast - hem stil de zon bespieën.

Maria Visitatie.

Exurgens Maria abiit in montana.
Luc. I. 39.

Toen nam Zij haar azuren kleed
En sneeuwen sluier op, en deed
 Sandalen aan de voeten,
En toog den weg langs - te ochtend vroeg -
Die Haar de bergen over droeg,
 Elizabeth te groeten.

't Was of de lucht al wel gewaar
't Mysterie werd, dat wonderbaar
 Hing om haar henen...
Maria zag den gloriekring,
Den gouden niet, waarin Zij ging
 Geheel omschenen.

De nevel om Hààr goudberoosd
Van 't blinkend dagen overbloosd
 Deinde rondomme,
Wijl al der bergen kammen wijd
En zijd, van morgenschijn verblijd,
 Er goud-omklaard uit klommen.

Met 't stralen schiet vol zang de lucht,
Of 't wieken van een vleugelvucht
Er spelemeide, -
Of, in muziek herboren, haar
Gedachte zich door de' ochtend klaar
Zingend verbreidde.

En waar Ze een voet heeft neergezet
Staat, blank en blauw, een bloemenbed
Haar blinkend na te staren. -
Tot Haar rijst lied en leeuwrik blij,
Rijst aller heuven hoofd, of Zij
De Morgen ware;...

Alsof de lente om Haar alleen
Er was, die gaat door 't dagen heen
Langs hoge wegen
- Omblonken 't maagdelijk gelaat,
Omluisterd van den dageraad -
De Zonne tegen.

Biarritz.**Mariabeeld op een rots aan zee.**

Is haar dit rotsaltaar van star graniet
Niet door natuur zelf opgebouwd: ter eere
Der Zeevorstin, die storm en stroomgebied
Met liefdes sterke hand weet te beheeren?

Waar de oceaan zich 't hoofd te pletter stiet
En machtloos razend van de rots moest keeren,
Omfladderd van der stormen huldlied: -
Dáár rijz' Maria's beeld en triomfeere!

De zee ligt aan haar voet en schuimt omhoog
Haar zilvren watermist, als wierookdamp;
Een beê gelijk stijgt staag de staatge vloed

Met stemmen van alom haar toegevlogen
Van vreeze en rust, van redding rouw en ramp,
Van àl haar kindren: 'Moeder, wees gegroet!'

Mijn ster.

Ik was in den morgen vroeg opgestaan;
De dag lichtte aan, de dag lichtte aan.
Hoog blonk daar een eenzame ster;
Zij lachte zoo rein, zij lachte zoo klaar
Omvloed van haar goudgele stralenhaar;
De morgenklok luidde van ver.

En biddend groette ik de hemelvlam;
Maar de nevel kwam, de nevel kwam
En sluerde 't schoon gelaat.
Daar daagde het donkere wolkenheir,
Daar klaterde klaaglijk de regen neer;
'k Ging eenzaam langs schemerstraat.

'k Ging eenzaam en stil; maar bij dage en bij nacht
Heb ik immer gedacht, heb ik immer gedacht
Aan mijn wonderschoon lichtvisioen....
Maar aldoor de wind langs mijn slapen float
En de regen ontblaêrde mijn rozen rood,
Vervaalde der boomen groen.

'k Ging treurig en droef - maar geheven het hoofd:
'k Heb altijd geloofd, 'k heb altijd geloofd!
Toen - de avondklok luidde van ver -
Lag plotsling de hemel weer open en blauw.
Daar lachte zij weer, en zoo rein en zoo trouw,
Mijn heerlijk-onsterflijke ster.

Nu gloriet nog immer haar englengezicht
En de nacht is vol licht, en de nacht is vol licht,
Vol muziek en rozenaroom.
Vol juublenden zang is mijn zingende ziel,
Waar de hemelweelde dier ster in viel,
Dier sterre, zoo rein en zoo vroom.

Dageraad.

't Geelroode koper van den morgenstond
En zijn bazuinen blazen goudgemonnd
De jonge lucht vol tintelend geluid
En blinkend lichtblij lustgeschetter. Uit
Het droomrig, donker diep der stille kim
Springt straal bij straal, het schitrend goudgeglim
Van vonklende muziefonteinen op,
Die gouden regen sprenklen op den top
Der morgenwolken, tot ze goudbelaên
Als zomertuinen plots te bloeien staan,
Terwijl in 't dal er tusschen mist-verreind
Het gouden meer der morgenzon verschijnt.

Doch wat een meer leek, wordt een zee gelijk,
Een land van licht, een gouden koninkrijk,
Een goudkust langs een gouden oceaân.
Er drijven gouden schepen af en aan
Wier goudbeslagen vloot den dag doorijlt
Gevuld met gouden vracht en goudbezeild. -

Diep achter 't vlak der gouden waatren straalt
Een hooggedaakte stad op, goudbemaald,
Gekroond met duizend torens, louter goud.
Achter die stad een gouden wonderwoud
Vol bloemen, zonnebloemen, goud en geel,
En goudgevederd vogelengekweel....

Zoo stijgt de gouden Daagraad in den hoogen. -
Zoo stijgt mijn liefde voor mijn mijmrende oogen.

Zij wisten 't wel.

Gij hadt ze in 't voortgaan achteloos geplukt
En niemand zag hoe gij ze me overreikte
En 'k zwijgend ze aan mijn lippen heb gedrukt,
De roode bloem, die in mijn knoopsgat prijkte.

Maar menigeen, die haar felgloeien zag
En wie dien gloed zag op uw wangen blozen,
Keek stil de lucht in met 'nen schalkschen lach:
En wist wel meer van ons en van die roze...

Wij zaten zwijgend.

Wij zaten zwijgend starend op de zee,
Die kwam van verre vrolijk aangevlogen;
Wij zaten zonder vreugde en zonder wee
Naar 't zwellend ruischen luisterend gebogen.

Maar toen zij plots met schelpenvollen vloed
En luid gejuich de stranden overviel,
Werd zij heel stille; bleef voor onzen voet
Staan luistren naar de stemmen onzer ziel.

En met een klacht van eindeloos verdriet
Stierf 't zeegeruisch weg in geheimen toover...
Wij zaten stil, maar liefdes hooge lied
Zong ziel tot ziel en 't gleeed de golven over. -

Verlangen.**Lied.**

Lief, wat laat gij
Zoo lang u verlangen
En komt niet weer?

Lief, wat haat gij
De zomersche zangen,
De zonne zoo zeer? -

Lief, zoo blauw is
De lucht en het bloemt er
Van louter geluk,

Lief, zoo lauw is
De luwte en het zoemt er
En zingt er zoo druk.

Lief, en het ruischt er
In d' ochtend van lichtverblijd
Zomergevier.

Lief, en de luister
Der zonnige zilverheid
Sterft niet van hier.

Lief, o wat haat gij
De zomersche zangen,
De zonne zoo zeer,
Lief, wat laat gij
Zoo lang u verlangen?..
Weet gij niet meer?..

Beatrix.

Mijn heilige over de heide schrijdt.
Een blanke glorie overspreidt
De roode zoden waar zij treedt
In 't wuivend leliewitte kleed.
Een aureool van gouden licht
Hangt om haar sneeuw wit aangezicht
En zachtbewogen, zijden haar.
Zij houdt de handen op elkaar
Devotievol als ten gebed
En 't is of ze op het luien let
Der avondklok wier vroom gebrom
Haar roept naar 't verre heiligdom....
De wijde heide ligt zoo stil
Of zij haar tocht niet storen wil,
Die zweeft - een vredevolle droom -
Zoo licht door d' ijlen avonddoom.
En waar zij wazig verder gleê
Ging fijne heigeur met haar mee
Die wierookwaaiend om haar vloog,
Gelijk een wind doch niets bewoog.

Nu glinsterlicht door 't schemerwaas
De stille zilverwitte Maas
Die schittert, als in 't glansgewaad
Mijn heil'ge er heerlijk overgaat....

Nu treedt zij heen aan de overzij
Gelijk een verre melodij. -
Ik zie haar nog en toch niet meer...
Een flauwe schijn in 't scheemren veer...
't Is al verwaasd... een laatste zucht...
Vol sterren staat de stille lucht.

Over mijn wijde zielehei
Ging uw gedachte zacht voorbij. -
En de avond is vol stille pracht:
Vol sterren staat de stille nacht.

Aan de verre.**I.**

Nu zijn wij ver gescheiden, gij en ik,
Tusschen ons beiden breidt zich wijd de heide.
Geen toren speurt meer aan de kim mijn blik
En voor hoelang nu, voor hoe lang gescheiden?

De zon gaat onder waar uw woon verdween
En blaast de lucht vol purperroode gloren,
En heel de heide en 't al staart zwijgend heen
Naar 't westen waar zij 't lieve licht verloren.

De vlammenroode lucht, de rosse hei,
Wier tinten zacht in droomend paarsch verkeerren,
Zijn een weemoedig waaz'ge mijmerij
Van droef vaarwel en weenend zielsbegeeren.

II.

Zijt gij dan werkelijk heen? Zoo eenzaam brandt
De roodgekapte lamp; in 't gouden licht
Mijn boek vergeten en versmeten, dicht.
't Al stil! Ik ver van u in 't vreemde land.

Ik zie u, - ja ik hoor uw lach, uw spraak
En 't zoete woord, dat gij me fluistrend zei,
Toen ge in mijn hand uw bevend handje lei,
Dat gouden woord zoo vaak herhaald, zoo vaak.

Uw blonde goudbeschenen lokken zie 'k,
Uw oogen blauw - mijn zijt ge, mijn alleen!
Ik heb u lief! - En zijt ge werkelijk heen?
Door 't lamplicht zwoel trekt verre droommuziek.

III.

Uw schoone stem zong door mijn stillen droom,
Uw klare lach klonk door mijn kille huis:
En 't was als wederkeerend lentgeruisch,
Als langvergeten frissche mei-aroom.

Geheel uw zachte doen was als een lied. -
De zon zonk luisterstil in 't avondrood,
En schuchter zweeg de meerl, die pas nog float.
Gij waart er, gij - en anders wist ik niet.

Toen gingt gij heen met d' ondergaanden dag...
Bleek zeeg de weemoed neer der schemering;
Maar lang bleef om me - een lichte gloriekring -
Uw zangerige stem en klare lach.

IV.

En heel den nacht was in mijn stille cel
De blanke glorie van de zomermaan
Die op mijn leger neerlag, licht en hel,
Als blanke pasgevallen bloesemblaên.

En heel den nacht door staarde ik zwijgend-vroom
Uw blanke beeltnis tegen, vredelicht,
En heel den nacht door was mijn stille droom
Een blanke extase, een maagdlijk minnedicht.

Maar bij 't ontwaken stierf weer al die pracht,
Gelijk een lied dat wegwaait op den wind. -
De wielewaal zocht met een luide klacht
Naar 't wonderwoord dat hij niet wedervindt.

Gij slaapt zoo stil en geruste.

Gij slaapt zoo stil en geruste
En ducht geen kwaad,
Nu de uiterste hemelkuste
In vlammen staat!

De sombere noodweer-geruchten
Varen mij aan,
Die de aarde en de sidd'rende luchten
Met huivring slaan.

't Omknelt me als een nijpende ketting,
De angst voor den dood...
Mijn ziel is één kreet van ontzetting
En stervensnood,

Nu de uiterste hemelkuste
In vlammen staat...
Gij slaapt zoo stil en geruste
En ducht geen kwaad.

Sluimerlied.

O mocht ik nu sussen
Uw weenende klachten
In schoonen droom
En zwijgend kussen
Uw oogen-prachten,
Zoo droef en loom.

O mocht ik nu streelen
Uw glanzende haren,
Uw stil verdriet,
O mocht ik u spelen
Op zilveren snaren
Een sluimerlied...

U dekken met fulpen
Wolwarme waden
Van week fluweel,
Met rozen en tulpen
En leliebladen
Wit en goudgeel.

O, dat in het duister
Der droeve alleenheid,
Lief, van uw ziel
Mijner liefde luister-
Volle sereenheid
Pinksterlijk viel.

Tot ik de zwermende
Wolkenrumoeren
Straks, lichtstil klief
En in mijn armen, de
Sterke, u ontvoere,
Mijn heerlijk Lief.

Fingals grot.

Een tempel van lazuur en blauw basalt
In 't hart der rots gesneden door de zee
- Waar 't lied dat van uw luit en lippen glee
Al nog betoovrend onverstoorbaar schalt,

En weent in zacht geklag en heldenwee
En kwijnt van liefde in zoet geluid en valt
In breeden jubel uit, wijl 't dondren bralt
Der golven, juichend met uw hymnen mee -

Is, heldenzanger Fingal, u gewijd,
Om t' eeuwgen dag met de echo van uw lied
Den roem uws naams den volkren te bewaren.

En - waakzaam wachter - dat dien geen ontwijd'
Ligt eindeloos voor 't eeuwenhecht graniet
De trotsche leeuwenwacht der Noordzeebaren.

Pastorale.

Rood lag de zon in geel oranje en goud
Dat voren groef door grauwen avondmist:
Blauwgrijs een waas, als scheemrend amethyst,
Viel over 't veld en 't verre, vale woud.

De weg gleed met twee rijen boomen, door
De stilte, al smaller op door d' avonddoom
En met een ver lied daalde uit d' avondgloor
Een herder laat, - een lang-vergeten droom...

Hij dreef der heerde witte weemling mij
Te moet en lachte, en zette in 't gras zich neer;
En alles hoorde naar zijn melodij,
Wit-vredig in der neevlen schemermeer. -

Toen wist ik weer op eenmaal als ontwaakt
Dat gij zaat naast me, een glans op uw gelaat, en
Dat gij uit de avondglorie tot mij spraakt
't Andante zacht der Beethoven-Sonate.

Juni.

De donkre gloed der rozen, zwaar en loom,
Brandt koortsig tusschen 't groen dat zwijgend smacht
Wijl donkre vijver in verliefden droom
Haar blos weerspieglend stil geheimvol lacht.

De lucht is lauw bedwelmd van graanaroom,
En 't ruischt onrustig-bang door de arenvracht;
Vaal hangt en scheemrend langs den kimmezoom
Der onweervolle wolken vreemde pracht.

Geen mensch op 't veld... Het blanke landhuis dat
Met glazige oogen uitziet in de stilt'
Zwijgt als beangstigd. - Plots bruist over 't pad

De korenzee die zwelt; een windvlaag wild
Doorwoelt ze en zwenkt door 't waaiend park, en vat
De blinden aan, dat heel de villa rilt.

Augustus.

Een wijde stilt' van sprakeloos genoeg,
Een roode vreugd ligt over 't heideland.
Als waar' 't een weerschijn van den hemelwand
Waar purpre wolken 't licht ter ruste droegen.

De heide ontgloeide in purpren bloemen-brand
Wanneer de velden vrucht en goudoogst vroegen...
Daar verre trekken maaiers, moe van 't zwoegen,
En blijde kindren huiswaarts hand in hand

En zingend luid op hoog bevrachten wagen,
Vol roode- en blauwgerokte meisjesvreugd;
Trots zitten ze er hun kransen hoog te dragen.

Over de heide schalt het lied der jeugd:
Zij droomt, bij 't sterven van de zomerdagen,
Nog jong en schoon, als géén meer 't bloeien heugt.

Bruisende schietbeek.

Bruisende schietbeek, die ons beiden
 Gelukkig zag,
Die onzer liefde beurtzang blijde
 Begeleidde
Dien wonderblauwen zomerdag, -

Nog ruischt uw stemme door mijn droomen
 Met zacht geklag.
Noch hier zal ooit, noch aan uw zoomen
 Wederkomen
Zoo wonderblauwe zomerdag....

IV. Herfst.

Gelijk een ruiter.

Gelijk een ruiter door zijn vurig paard
Wordt onverpoosd gevoerd van oord tot oord,
Zoo snelt het leven rustloos met ons voort
Naar 't doel welks kruinen 't oog maar niet ontwaart.

Verlangend heeft die ruiter vaak gestaard
Waar rust hem lokt aan koelen waterboord,
Waar liefde wenkt en roept met vleiend woord;
Maar 't teugloos ros rent steeds in vlugger vaart.

Doch eens komt die bekende - al kent hem géén -
Die levende onder menschen zonder naam,
Wiens koude mond maar eens den mond ons kust.

Daar wacht hij, grijpt den toom: 'stijg af en rust!'...
Als kille graflucht waait der woorden aên:
De ruiter zakt op 't steigrend ros ineen.

Pastel.

Langs blanke trappen rolt een overvloed
Van blozend ooft en goudgebronsde peren,
Om poort en balustrade heen en weere
Wuift wilde wingerd ritslend rood als bloed.

En waar de leuning zwenkt met zwier'gen zwaai
Zit roerloos pronkend met vorstinnestatie
Der stugge pauw trots uitgebreede gratie
En laat zich streelen door de zonnelaai.

Kostschool-herinnering.

Der spreeuwen smeekgefluit in 't ochtendklaren
En 't ijl verscheemren van den nevelsleep
Waardoor de zon lijnt, rood en goud, een streep...
Reeds staat ze me als een vuurbol aan te staren.

En 't grijs der lucht wordt blauw, diep innig licht,
En mistvrij treedt de verte klaar te voren: -
O 't spreeuwgefluit roept, smeekend in mijn ooren,
Nu voor mijn oogen klaar een oud gezicht:

Kastanjes die de herfstpracht moede dragen
Langs ijzren hekken, glinsternat van dauw,
En hoog een zonn'ge wijzerplaat in 't blauw:
De gouden wijzers gingen ach zoo trage....

Dáár klonk zoo zoet-meewarig van de daken
Der spreeuwen smeekgefluit bij 't vroeg ontwaken.

September.

Nu pronkt de wei met nieuwen bloei vermooid;
De herrefstbloei van 't roodgerijpte fruit
Blinkt tusschen 't geelgetinte loover uit
Zoo feestlijk blijde - als stierf zijn glorie nooit.

Maar 't schoonste wordt al ras kwajongensbuit
En 't onvolkoomne - om 't even - afgegooid. -
Straks ligt de heele schat in 't gras verstrooid;
De koeien snufflen 't op met gragen snuit.

De wijnstok siddert, wijl hij 't roepen hoort
Des plukkers, die zijn lange ladden zet, -
En bergt den vollen tros, die donker gloort

In 't trieste, dichtgetreste blaadrenbed;
Wijl flox en dahlia - laatste harer soort -
Op 't stervend blozen van den wingerd let.

Herfstavond.

De luchten hangen zwaar van grijze dampen,
En de avond vloeit van vloten horizont
Naar 't dal, waar trossen duisternis zich klampen
Aan dor geboomte en vochtig-grauwen grond.

En vér verrommelt dof machinestampen....
Het leven legt den vinger op den mond;
In 't donker blinken, één voor één, de lampen
En zien met groot-verwonderde oogen rond.

Daar heerscht een weevol luistrend zwijgen buiten,
't Ligt àl in doodslaap; - tóch, in onverklaard
Gerucht, hoor 'k 's levens harteklop zich uiteten....

Schoon donkre nacht u zwijgend ook omwaart; -
Tóch blijft een spreken zacht van lichte ruiten,
Waaruit de hoop u troostend tegenstaart.

Door schemerdonkre wouden ga 'k.

Door schemerdonkre wouden ga 'k
Met onverlamde kracht
En nimmer staar ik, nimmer sta 'k
En rust bij dag noch nacht

En bloem en blad valt waar ik kom
Vergeeld en dor in 't zand;
De vogels vlieden; 't al is stom;
De winter trekt in 't land.

Maar 'k ga alvoort, aldoor verblijd,
Hoe wild de wind ook woed':
Ik ga mijn Lief gebenedijd,
Den hemel te gemoet.

Sluimer.

Zie, de avond breidt ginds over 't stille huis
De gouden handen uit en zegent het...
De waatren stroomen voort met zacht geruisch
Als in gebed.

Ach donkre schipper op den gouden vloed,
Die staart mij zwijgend van uw vaartuig aan,
Eén groet, één groet,
Een enklen nog: vaarwel - en dan... welaan!

En de avond legt heel stil de hande' ineen
Luikt de oogen toe, de trouwe, - en gaat ter rust. -
Den vreemde draagt door troostloos duister heen
Een droeve boot naar de andre, donkre kust.

Het treurwoud...

Het treurwoud staat in 't scheemren roerloos stom,
De twijgen diep-genegen, regenwaar,
De val der late droplen tikt alom
Als weenden ze, of er een gestorven waar'

En 't weent in mijn gedachte al mee zoo droef
En in mijn hart, van ongestilde pijn
Om U, de verre, die 'k zoozeer behoef
Om stilgelukkig en getroost te zijn.

Herfstliederen.

I.

O, de herfst en zijn scheemrige wade
Van nevel en avonddoom,
En zijn zwerfende, zilvrige draden
En vochtig wouदारoom...
O, de weemoed der weenende twijgen,
De kalmte van 't gelende pad
En zijn rust, zijn stilte en zijn zwijgen
Heb 'k immer zoo lief gehad!

Ach, nu zijn de druiven gesneden,
En 't is met de bloemen gedaan;
En de droomen zijn heengegleden,
En m'n vrienden mee heengegaan.
En de herfst is een peinzend herdenken
Der dagen zoo licht en zoo hel,
Een wuivend tot-weerzien wenken,
Een droevig-lachend vaarwel.

II.

Nu staat het woud in stillen droom
 En laat de twijgen sluimerloom
 En moedloos zinken naar den grond,
 Of nu de zomer al verzwond.
 Er woont geen lied meer in zijn kruin,
 Waar 't al gaat scheemren, geel en bruin...
 't Weemoedig wuivend varenblad
 Weent over 't bloemelooze pad. -

Een laatste zonnelach: vaarwel!
 Een laatste glorie, glanzend hel, -
 En 't heft zich ruischend reuzengroot
 In de aureool van 't avondrood:
 Dat zijn de droomen van 't verleên,
 Die trekken door zijn toppen heen:
 En 't glimlacht wijl 't ze wederziet,
 En denkt aan 't schoone zomerlied...

III.

O woud met uw wuivende veeren
 En bloemen en blinkende blaên
 Nu zal uw pracht verkeeren,
 Zal kwijnen en sterven gaan.
 Reeds lang zijn de vooglen gevloten. -
 Van uit uw vereenzaamde hal
 En over de dorrende zoden
 Stuift de bladerval.

Maar op eens zijn de windengewelden
 Geveld voor den zonnelach. -
 Als een schare van statige helden
 Houdt gouden de Herrefstdag
 Bij 't klatren van koopren bazuinen
 Met statie glanzend grootsch
 Nu intocht in dreven en tuinen: ...
 De apotheose des Doods.

IV.

‘J'aime le son du cor...’

Alfr. de Vigny.

Ik heb u lief, o hoorngeschal in 't woud,
 Wanneer uw innig-zoet en klaaglijk lied
 Mij droomrig tegenklinkt uit ver verschiet
 En wegdroomt siddrend-stil door 't stervend hout,
 Als deed een stem uit dagen lang-vergaan
 Een droef verhaal van ridd'ren fier en stout,
 En 't woud in herfstkleedij van louter goud
 Hoort zwijgend het met weëen glimlach aan.

Ook ik hoor 't lied, dat de echo honderdvoud
 Weergalmt door 't stil geheimvol-bevend bosch,
 En scheem'rend zie 'k in bonten kleurendos
 Den ridderstoet vér gaan door 't grauwend hout,
 En zie met hen in 't wazig-ver verschiet
 Mijn droomen trekken, lang vervaagd en oud,
 Teruggetooverd in mijn herrefstwoud
 Door 't innig-zoet en klaaglijk horenlied.

Voor 't park.

Grauw-groenig trekt der beuken kolonnade
 Een herfsttooi dragend van verbruind geblaêrt
 En gelig groen, met donker rood dooraêrd,
 Naar de ijzren slotpoort, - strooiend doode bladen.

Twee leeuwen slapen voor 't gesloten hekken,
 Waarom de wingerd moede en droomeloos
 Zijn ranken hangt; droefgeestig valt altoos
 Maar 't loover voort, zonder de stilt' te wekken.

't Park is nog groen van donker-hooge pijnen:
 Zij schudden 't hoofd zacht wijl ik luistren wil
 Naar 't klatren der fontein; maar 't al blijft stil -
 En zwijgend ligt het slot er weg te kwijnen.

Komt daar niet één van verre toegelopen,
 Met sleutelklinglen? IJlt me er geen te moet?
 Mij is 't, als moest er een met zachten groet
 Komen, en doen mij de oude slotpoort open.

Huzarenrit.

Door gele herfstlaan draven rood en blauw
 Huzaren. Zie der paarden manen wuiven!
 O, 't loopt zoo lustig luid door 't ochtendgrauw
 Wijl dol en dom alom de blâren stuiven.

Daar klettert der trompetten schetterschal
 En scheurt de stilt' met knetterende klanken,
 Die spuwen koperroode schetterspranken
 Door nevel en dor hout en blaadrenval,

Dat 't al op eenmaal vangt te leven aan
 Vol rood en blauw, vol geel van gulden vreugde,
 Of plots den herfst geen stervensstond meer heugde:
 De klare dag straalt schuchter door de laan. -

Daar zijn ze al achter 't bleeke zonnelicht.
 Voorbij der paarden blijde manen-wuiven! -
 De verre schal versterft.... en blâren stuiven....
 Zacht trekt de mist weer zijn gordijnen dicht. -

Herfst.

Door 't gelend loof dat onbeweeglijk hangt
In stervensvoorgevoel, zijgt bleek en geel
De matte zonneschijn op 't wei-fluweel
Dat meelijvol der blaren vallen vangt.

En 't ritselt over 't voetpad, wijl hij loom
En moe, gekromd, er strompelt - de oude man. -
Of een hem heimlijk volgde: nu en dan
Staat hij, omziende, er stil...; doch 't was een droom.

De blaadren vallen voort, met veege wâ
De wei bespreidend, wijl hij moegesloofd,
Op 't stokje stuttend, met gebogen hoofd,
Gaat, ver, naar huis.... Zacht volgt de Dood hem na.

Drie sonnetten.**I. Ploeger.**

De breede flanken schuimend nat van zweet,
Stampt stijfgepoot het zwoegend akkerpaard
De moegedragen, dorverdrogende aard
Tot zand en stof, - en trekt gedwee, - hoe heet

De zon ook brandt - den plompen ploeg, en weet
Van rust nog duur, - 't vinnig op 't lijf vergaard
Gediert gestadig slaand met korten staart
En neergebogen kop, waar 't trekt en treedt.

Waar 't ploegend lastdier diep de voren groef,
Loopt zwijgend, sterkgebouwd en zwaargeschoeid,
In blauwen kiel de jonge boer die ment;

Trekt met een ruk de trenzen op, en wendt
Behendig 't span en spoort het onvermoeid;
Wijl 't mulle veld rookt onder voet en hoef.

II. Zaaier.

Den witten zaaierschoot ter deeg gevuld
En 't harte licht van vroolijke gedachten
Gaaf hij den weg, waar - kind - hem de ouders brachten
Naar de' akker hem verknocht door dure schuld

Van dank. Een oogenblik van stil betrachten,
Wijl de ochtend zacht de jonge lucht verguldt.
En 't veld ligt zwijgend-strak nog mistomhuld
Beloftevol op 't winterzaad te wachten.

Dan, met een kruis begint hij 't kloeke werk.
Vooraf een milde greep in de' overvloed:
't Is 'voor ons Heer' en 't vooglenvolk van 't zwerk.

Dan schrijdt hij met gelijken tred, vol moed
En kracht' met breeden armzwaai trotsch en sterk
Over zijn veld, den daagraad tegemoet!

III. Maaier.

De zon brandt gloeiend in des mans gezicht.
Hij sleurt in hooggerezen oceaen
Van rustig rijpend zomergouden graan
De forskomspannen blinkend breede zicht,

En schrijdt wijl 't ruischend voor zijn voeten zwicht
Al voort, en veegt zich 't voorhoofd af in 't slaan,
En houdt niet op al zwoegend voort te gaan,
Tot heel het goudveld roerloos voor hem ligt.

Dan strekt hij lang de leden uit en rust
In 't verschgespreide bed van 't gouden veld,
Terwijl de zon hem warm de slapen kust,

En gouden sproken in zijn oor vertelt;
En gouden droomen trekken door zijn rust
Met klinglende muziek van gouden geld.

October.

Nu zijn de velden dor en oud geworden,
Zijn moeGEDRAGEN stil ter rust gegaan,
De boomen, die in grauwen mist verdorden,
Bepeinzen droef des levens valschen waan.

De Herfst - de Noorman met zijn wilde horden -
Viel 't woud, nu weerloos, onbarmhartig aan;
En wijl de stormen langs de stammen snorden
Stoven reeds de eerste geelverbleekte blaên....

In donkren nacht vervloeit het avondpaars;
De neevlen stijgen langs den vochten trans;
De hemel was aan sterren nooit zoo schaarsch.

Rood gloeit een ruit van ver met flikkerglans....
Voor 't Lieve-Vrouwke brandt gewijde kaars,
Bij 't samen-bidden van den rozenkrans.

Herfstzon.

Het goudgraan, dat haar glorie dronk
En met haar schoonheid stond te pronk,
Ligt donker opgeborgen;
De velden, met haar kracht gevoed
En vruchtbaar door haar vruchtbren gloed,
Wachten een nieuwen morgen.

De wind die opwaait uit het noord
Heeft overal nu 't hooge woord
Van 't nieuw rijk dat gaat komen
En zweept ze voort, met wild gerucht,
De vogelschaar die angstig vlucht, -
En mee de zomerdroomen.

Toen hief zij krank nog eens zich op
En schouwde van den heuveltop
De dorre velden over;
En uit zijn klaaglijk klapp'ren rees
Een laatste juichtoon op, en prees
Haar komst - het stervend loover.

Klonk daar geen koor wijl ze inkomst hield?
 Lag daar geen rozentuin, geknield,
 Haar wierookgeur te wuiven?...
 Heel niets dan velden eindloos leeg en grauw
 En strakke blauwte onmeetbaar, vochtig-blauw,
 Heel zonder leeuwrikslied of duiven....

Doch 't zwijgen is vol schuchtren klank,
 De stilt' vol ongesproken dank
 En liefde en trouwe;
 Een stille blijheid ligt op al de paên
 Op land en luchten, wijl, vóór 't sterven gaan,
 Zij eenmaal nog de zonne schouwen. -

Maar nimmer zwijgt de wind meer stil
 Die 't nieuwe rijk des winters wil,
 Het glinsterwitte;
 In 't westen op den heuvelrug
 Benden van wolken, star en stug,
 Te wachten zitten.

Kalm met een glimlach van weemoedigheid
 En vorstlijk nog om 't hoofd gespreid
 Den krans van gouden stralen,
 Drijft ze eenzaam - statig als een koningin -
 Glorieus het donker westen in,
 Grootsch nog in 't dalen.

Zie, 't stervend aanschijn heeft den lach bewaard
Die 't leven was, de lust en 't licht der aard
En liefste luister.
Nu draagt der wolken stille purpre stoet
In 't vorstlijk gloren van haar rozenbloed
Haar neer in 't droomloos duister.

En wijl de wind de velden over giert
En op zijn doffen hoorn victorie viert
En schudt de wilde haren,
Strekt loom ten slaap zich 't land in de' avonddauw
Zoo droef, of 't nooit nu meer ontwaken wou, -
En alom vallen herrefstblären....

Bij den vijver.

Herfst dee geel loof verdorren en verfrommelen;
 De blaadren dalen droef in koelen plas;
 Octoberbloemen liggen in geel gras
 Van Mei te mijmren en z'n gouden hommelen.

Roodborstje zit in kaal struweel te schommelen
 En flirt en fluit of 't al nog zomer was.
 Als sneeuw zoo blank op 't spieglend waterglas
 Twee stille zwanen onverschillig dommelen.

Geen stemme - als aldoor vogelijns: wiet, wiet!...
 Waar 't fladdert valt een blad, geluidloos, vaal. -
 De sneeuwen vogels hooren 't kwett'ren niet.

Al heel lang weet de vijver dat verhaal:
 Roodborstje zingt en zong geen ander lied; -
 De zwanen droomen van den nachtegaal....

Mijn verzen....

Mijn leven leidt een blonde beemde door
Vol bloemen, blanke en purpre, gele en blauwe,
Die tot mijn handen hoog hun vreugd me ontvouwen,
Of laaggestengeld staan in stillen gloor.

En 'k pluk er, wijl ik wandel, van aldoor
En te aller zij, daar donkre en ginds wat gouwen;
En 'k schik ze thuis dan sierlijk op mijn schouwe
In vazenpronk van zilver en ivoor.

Mijn verzen, - o mijn vazen, die een schat
Van teeder droomgerank en bloeiend leven
In fijngesneden kelken schuchter vat -

Blijft, de' avonddoom doorgeurend, stil me omgeven,
Herinrend mij wat 'k lievend eens bezat:
Mijn droomenjeugd in lichtdoorzonde dreven.



Voor de liefste.

I.

O nu gij weg zijt, is hier alles wel
Weer stil en rustig, maar zoo goed niet meer
Als vroeger! - Bloemen buigen 't hoofdje neer;
Zoo stil en somber lijkt de leege cel....

Vol droefheid hangt de scheemring die 'k weleer
Zoo innig vond en vriendlijk; - 't blijde spel
Der vlammen ligt gebluscht. - O dag, hoe snel
Verging uw vreugde en kwam mijn weemoed weer.

Nu gij gekomen zijt en heengegaan,
Is met de blijheid weg om 't bij-u-zijn
De lange vreugd van 't weten dat gij kwaamt

En 't zoet verwachten.... 't Al werd mist en waan
Bij 't stille sterven van den zonneshijn,
Die gij in 't scheiden van mij medenaamt.

II.

En waai er ook geen wimpel wijl ge er rijdt
 De breede grachten langs, - en bloei er krans
 Noch slinger, klink' van tin noch torentrans
 Bazuin-geschal u toe waar ge eenzaam schrijdt,

Voor 't eerst te gast aan 't IJ, - wees tòch verblijd!
 Dat doove u, Liefste, niet der vreugde glans!
 Schoone Prinses, dáár onbekende, thans
 Weet geen dan ik nog wie gij waarlijk zijt!

Er moest alwaar gij komt van alle klokken
 Gelui weergalmen en met koningspronk
 Uw komst gevierd zijn, Muze, mijn Vorstin! -

O, wist het Amsterdam, - men haalde u in
 Met de kales die 't volk zijn vorstin schonk:
 De gouden koets, door 't volk zelf voortgetrokken.

III.

Vergeet niet, Lief, tot Vondels beeld te gaan
 In 't zonnig-duister park, ten levend huis 't
 Hem weidsch gebouwde - waar een zingen suist
 Dat nòg zijn oor in zoeten droomenwaan

Te streelen schijnt, waar 't stille 't loof door ruischt
 En doet herboren voor zijn blikken staan
 Zijn 'kerk van ongekorven hout'... De blaên,
 Van verzen zwaar, trillen nog in zijn vuist.

Ga tot mijn Vader Vondel zonder schroom,
 Mijn kind, en zie hem aan en spreek tot hem:
 Hij zal ontwaken uit zijn vaag gedroom

Bij 't klare luiden uwer zilvren stem
 Wel wetend wie gij zijt, en vroom en vroom
 U wenken met een glimlach: wellekoom.

IV.

Mijn droom bouwt om uw ziele-majesteit,
Op pracht van blank-albasten kolonnaden,
Een kanten kathedraal, met ranke arkaden
Ter blauwte, als een gebed, stil opgeleid,

En blanke marmerwanden, overspreid
Met licht festoen, en feestlijk fulpen waden
En welig-wijdontplooide palmenbladen,
Die roerloos aadmen geurenlieffelijkheid.

In wijgend zwijgen overhuilt uw hoofd
De sterrenhemel mijner droomenhallen
Waar elk vreemd licht eerbiedig wordt gedoofd.

Daar wordt uw schoone ziel van duizendtallen
Beelden en stemmen jubelend geloofd
Met nimmer-eindend hosiannaschallen.

V.

Gij zijt mijn schoone zomerroode heide
Waarover vlammen van verrukking slaan
En purpergloed van passielijk verblijden
En klare schijn van schoonen levenswaan;

Waarheen om honig al mijn bijen gaan
En al mijn lammeren ter blijde weide;
Waar zich mijn droomen 't zachtste leger spreiden
En dichtgetrest der weelde bloemen staan.

Ik overschouwde uw schoone onmeetlijkheid
Van 't hooge blauwen mijner zielsafzondering
En al mijn stille glorie werd gedooft,

Tot ik mijn hooge hart en trotsche hoofd
In bloedige aureolen van bewondering
Aan uw rood hart ter ruste heb gevlijd.

VI.

Gij licht, - en heel de wereld is vol licht
En lach en weelde en warmen zonneshijn
En zomergerucht en zang en melodijn
Van vrede en teederheid.... een droomgezicht

Al bloesemend door scheurend mistgordijn
- Gelijk de erinring van een zoet gedicht,
Dat vaag nog even in 't geheugen licht;
Van schoone sproken, die vergeten zijn -:

Zoo is de wereld bij uw glimlach mij....
En over 't stil meir mijner ziele staan
- Als bloesemtweigen - droomen blank en blij

Gebogen, wijl de mist van droeven waan
Langs zonlicht opdampft, - en in blanke rij
Er zwanen over zweven, af en aan....

VII.

Reikhalzend-rijzend-recht naar 't blauw gericht
Staan ranke slanke lelies, blank als melk,
Begeerig met wijd-open zilvren kelk
Slurpend den gouden wijn van 't morgenlicht.

Gij, Lief, daar in hun midden pralend... Welk
Mystiek visioen blinkt voor mijn blij gezicht! -
U streelt des milden middags minnedicht;
De bloemen neigen naar u 't kopjen elk.

Pluk mij geen lelie, Lief. - Laat elk gebaar,
Laat me enkel zwijgend zóó uw pracht genieten. -
Mij is 't of 'k reeds in 't land der Englen waar'.

Wat nood, als me al de menschen ook verstieten,
Mijn Heilge, lelieblank en zonneklaar,
Als ze mij in stilte u maar aanschouwen lieten!

VIII.

Blank gaan mijn zeilen door den droeven nacht,
 Blank-statig langs den donkren oceaen;
 Zoo maanlichtblank met liefdes lichte vaan
 Geloovens stag op 's levens bark bevlagd.

O laat uw blik niet in de diepte gaan,
 Waar wreedheid wild en hatend donker licht.
 Lief, leg uw hoofden aan mijn harte zacht
 En zie mij met uw sterrenoogen aan.

't Al maakte gij zoo licht me, vredig, schoon;
 Den stommen nacht vol zoet en zacht gezank.
 Alle verschrikking is voor u gevloën! -

En 't al werd goed met u, mijn Lief, heb dank!
 Nu vind ik wel mijn weg naar schoonheids woon! -
 Door 't duister streeft mijn zeil stil, wijd en blank.

IX.

Als van der droomen marmerblanke zaal
De purpre voorhang zacht is weggeschoven
En 'k langs de blanke marmertrappen daal
In manelicht-bezochte zomerhoven,

Waar 'k trots vereenzaamd in mysterie dwaal
Van schemerstillen geur, wijl juichend boven
Mijn hoofd, de zangen van den nachtegaal
Mijn weeldelicht illusie-leven loven:

Rijst mij uw beeld wel ieder oogenblik
Voor 't mijmrend oog, met sluimerloome geuren
En ruischende muziek van stille bronnen,

Tot ik in 't heerlijk-eenzaam ween en treure,
Door uw geheimen toover overwonnen -
En vlucht mij zelf, en zoek uw zachten blik.

X.

Uw kleine fijne handje, dat gij mij
Zoo heel vertrouwelijk hebt toegestoken,
En 't kleine reine hartje, dat vol blij
Geloof zich gansch aan mij heeft uitgesproken,

Wou 'k wel met meer dan zoete specerij
Van lieve woorden vullen - vluchtige roken
En broze paarlen, ijde vleierij
Als rozen die verflensen, pas ontloken -.

Ach, wist ik toch wat u gelukkig maakte!
Of kon 'k u maar een tooverspreuk toefluisteren,
Of - wáar ook - wat geluk voor u gaan stelen!

En 't woord niet vindend waar uw ziel naar haakte,
Stond 'k vol ontroering stil naar u te luisteren,
Stil met uw kleine fijne hand te spelen.

XI.

O Liefste, mijn wit Lief, mijn teer, zacht-blank,
 In donker wollig kleed, dat warm geplooid
 In weeken lijnerval de pracht vermooit
 Der rijzige gestalte, statig slank.

Rondom uw zwarte krulhaar, rond en rank
 Den breeden hoedboord overdonzend, glooit
 Dofdonkre veerpluim, die den tooi voltooit,
 Den sombren tooi, dien 'k kouden winter dank.

O Liefste blank, die zijt zoo ijl en fijn,
 Zoo gansch een lent van teergetinte pracht,
 Mijn heerlijk Lief, zoo licht en hemelrein,

Laat blank mij lelies en heel wit satijn
 Spreiden om u, van liedren, vlinderzacht,
 En allerpuurste-liefde-zonneschijn.

XII.

O Lief in 't sleepgewaad, met hermelijn
- Het zacht sneeuw witte zwartgevekt - omrand,
Lijkt gij wel uit een heel ver tooverland
Van feelijke princessen thuis te zijn.

Het donswit overstuift met diamant
En fonkeltintling gouden zonneshijn
En weeft goud-wijle om 't hoofd u, wazigfijn...
Laat mij, Vorstin, ten kus toe van uw hand.

Ook zal u de allerschoonste diadeem
Ontbreken niet, aanvaardt ge, u neigend, uit
Mijn hand dees kroon van liedren fijn gesmeed.

Laat me als heraut u zijn of schildknaap; neem
Me als knecht, als slaaf, Vorstin, of oorlogsbuit;
Laat slechts den grond mij kussen waar gij treedt.

XIII.

Lief, zeg niet dat dit vuurwerk is van woorden
Die, bontgevederd, spatten met een knal
In 't blauw, en zinken dan in zachten val;
En 't is weer stil, of geen hun juichkreet hoorde,

En avond, of niet even nog de hal
Des hemels duizend pijlen lichts doorboorden
En de avondwanden van hun schittring gloorden; -
Lief, heet ze vuurwerk niet met leegen schal!

De sterren mijner liefde - nu zoo klaar
Is om u de avond heen, zoo licht en lauw,
Ziet ge even, flauw hun verren glimlach; maar

Weet niet wat vast en hel in 't diepste blauw
Te stralen staat, u trouwe wachtrenschaar:
In 't diepe donker blinkt hun blanke trouw! -

XIV.

Vrede van vroomheid luwt van geuren lauw
En nauw gedroomde teerheid, waar de pracht
Der avondboomen bouwt van dof smaragd
Een looverkoepel hoog in 't stervend blauw,

Een tempel, zwijgend schoon met smuk van dauw,
En diep van heimnisvollen schaduwnacht,
Waar 't zoetste wonder op ontwaken wacht,
Blink-wit in 't droomdoorweven schemergrauw,

De roze mijner blanke Liefde. - Licht
Is rondom - of zij zachten luister straal' -
De nacht, die zwijgend de oogen op haar richt.

Door 't loover zweeft in stille fluistertaal
De melodieuze ziel van 't zoetste dicht
Van minne.... en heimlijk zingt een nachtegaal.

XV.

Leg 't boek dicht, Liefste; laat in bloeiend kruid
En geurend groen sonnet en lied nu rusten.
Der Lente heil en zonedronken lusten
Heeft nooit zoo wáár een dichter ons beduid,

Als wij, der zoetste liefde ons wel bewusten
- In primel en viool gedoken, luid
Van lied en licht omruischt - het wisten uit
Ons zelf, wanneer we elkander lievend kusten.

Kom, liev'ling, spreek, en zeg 't me nog eens weer
Dat hoogste lied en allerzoetste woord
- Het ruischt door heel den gouden lentedag -

Wat schoonst te zeggen menschentaal vermag,
Hoe vaak herhaald, toch nooit genoeg gehoord:
Dat gij mij liefhebt, immer meer en meer....

XVI.

Gij hebt mij lief! Laat ik nu dankbaar reven
De breede zeilen van mijn snel begeer.
Haal met gejuich nu tuig en takel neer;
En hoog in top uw wimpel blank geheven!

Zie mij, zoo trotsch, nu gansch u prijs gegeven!
Geen wensch of wil, geen roer of richting meer!
En zorgloos-rustig drijft in uw beheer,
Op uw zee al mijn heil, lading en leven.

Span boven mij uw sterrenhemel uit,
De lichte glorie van uw liefdedag!
En doof niet wat alleen mijn heil beduidt.

Laat dan de waatren slingrend om mij slaan:
'k Zal op u staren, staag, met kalmen lach
En met een lied al zingend ondergaan.

XVII.

Mijn hart is luid in oproer uitgebroken
En heeft zijn hooge trotschheid neergedaan,
Heeft blijde dijk en dammen doorgestoken
En neergestort den duldeloozen waan;

Hoog op de tinne glorievol ontploken
De blanke banen uwer liefdevaan:
In nieuwen luister ligt mijn land ontloken,
In nieuwe schoonheid stralend opgegaan.

Zijn zeven vorsten met geheel hun volk
Komen met vreugdejubel u te moet,
De kroon u biedend van mijn zielerijk.

Stijg op der Liefde wagen, in een wolk
Van rozen en muziek en geuren zoet,
Er stralende intocht houdend, koninklijk!

XVIII.

Mijn ziel geleek wel een dier heilige hallen,
Wier weidsch gewelf uit zuilen slank geboren,
Wijd-waarend uitgeplooid, veel honderdtallen
Van sterren bergt en kleurrijke englenkoren,

Wier bontgewiekte weemling uit laat schallen
De rijkste kleurensymphonie, - van 't gloren
Des dagersaads tot de avondscha'd'wen vallen,
En 't schoon gestraal in scheinring gaat verloren.

Mijn ziel was als dat heiligdom bij nacht!
Omdonkerd droomde in 't zwijgend tempeldiep
Veel bonte beeldenweelde en hemelpracht

Van poëzie, die God me in 't harte schiep, -
Tot uwe liefde er stralende ochtend bracht
En 't licht dat al die praal ten leven riep.

XIX.

Gelijk in 't blanke diep de hooge zon
Zich spiegelt, paarlen plengend en koraal
En zuiver goud in zilvren waterschaal,
De wel ontoovrend tot een wonderbron:

Zoo staart gij in mijn ziel met schoon gestraal
Van teedre liefde en met uw glimlach won
Ik, die tot nu toe enkel droomen kon,
Paarlend geluid en gouden godentaal.

Volhandig put ik uit mijn purpren vliet,
En sprenkel pracht van woorden om mij heen,
Met gulle golven gulpt mijn gulden lied.

Ik weet waaraan 'k dien overvloed ontleen,
Al vat ik nauw wat wonder me is geschied:
Gij spraakt het tooverwoord, en anders géen.

XX.

Weest, verzen, schoon als prinsen en satrapen,
 In purper fulp gedost en sneeuwen zij,
 't Paarlengewaad van zoete specerij
 Welriekend, goud omspangd de blonde slapen;

Als fijn-gelede, lenige edelknappen,
 Van pluimen 't hoofd omwapperd, rij aan rij,
 In blauw en rose, luiten aan hun zij,
 Waar handenvol zij goud-muziek uit rapen;

Weest, verzen, schoon als vorstlijke edelvrouwen,
 Het goudbrocaat bedauwd met diamant; -
 En gaat mijn Lief in staatgen stoet vooruit...

Dan zullen aller oogen open schouwen;
 En vraagt men, wie de schoone is, in welk land
 Vorstin? - dan zegt: Zij is des dichters Bruid!



Uit het boek der bruid.

I.

De zwanen zwierven zwijgend zacht
 - De witte zwanen -
 Langs 't blinkende blauw der waterbanen
 In witte pracht.

Wij stonden er stil in zoet genucht:
 Daar schuiven en schuimen
 De waatren uiteen bij 't gewaai van de pluimen
 Der zwanenvlucht.

Daar ruischen zij aan op den oeverzoom,
 De witte zwanen,
 Door 't spattend zilver der fonklende banen
 - Gelijk een droom. -

Lief, zoo op eenmaal aleeer ik het dacht
 Zijt gij gekomen
 En hebt mijn sluimrende zielestromen
 Bepluimd met uw pracht.

En met u kwam plots door mijn droom het gerucht
 Dezer liedren kriecken
 Met wuivende veeren en waaiende wieken
 Als 'n zwanenvlucht.

II.

Ik zoek een nieuw, een nooit gesproken woord,
Om al mijn lieve voelen uit te zeggen;
Ik zoek een zang, een hymne nooit gehoord,
Een gouden, waar 'k mijn ziel in nederlegge.

't Is Mei; de wereld een wit sneeuwen gaard
Van weelde; lust en lach op aller monden;
Des hemels rijke heerlijkheid op aard:
't Verloren paradijs ons weergevonden.

Ik weet niet, wat ik doen of denken moet
Mijn geest is al verrukking en extase....
Wanneer die weelde mij niet sterven doet, -
Zij doet verdwazen!

III.

De weide was van bloemen bont,
De boomen ruischten waar wij gingen;
Ik hoorde alom de vogels zingen:
Mij dacht dat ik hun lied verstond.

Toen ge aan uw arm mij rondgeleidde,
Was 't of de hemel openviel:
Als bloesems daalden in mijn ziel
De woorden die gij zacht mij zeide.

Van toen heeft mij uw hart behoord,
Mijn Lief, mijn lust, mijn vreugd, mijn smarte!
Sinds als een bruidskrans om mijn harte
Draag ik de weelde van uw woord.

IV.

Over het water vloeide een weg van goud;
Rood zonk de zon achter het roerloos woud.

Blauwig en purper was zijn donker diep,
Waar 't laatste hoorngehelm nu huiswaarts riep.

Grauw groeide 't weigroen bij het boschbegin.
De zwanen dommelden op 't water in.

En moegezongen 't avondluien zweeg,
Terwijl alom de grijze nevel steeg.

't Is al in weemoed zwijgend heengegaan...
Over de neevlen lichtte wit de maan...

En door den mist viel licht haar blanke schijn,
En 't al was blank en licht en zilverrein.

Niets meer dan zilver, één wit-zilvren mist,
Tot geen van weide of woud of water wist.

Blank daar alleen hoogklaar het maangezicht:
Alléén, alom uw liefde.... en 't al licht, licht.

Eén aarde en hemel in wit-stillen brand:
Niets dan uw liefde - en licht mijn schemerland.

V.

O zomernacht, uw lichtgewaad
Is schooner dan een vorstenkleed,
En trotscher dan een koning treedt
Gij langs der sterren gouden straat.

Veel rijker dan een vorstenzoon
Gaat gij met paarlen en smaragd
Omglands en zilvren stralenpracht,
Gekroond met gouden sterrenkroon.

Mijn Lief heeft met ééne ster in 't haar,
Slechts ééne paarl in 't hart geleid;
Doch meen niet, dat ik u benijd,
O nacht van duizend sterren klaar!

VI.

Tript lustig, mijn donzen droomen,
Op uw koralen duiven-
Pootjes door de bloesemstroomen,
Die mijn paden bestuiven.

Woelt, dartle gedachten-mijn,
Als rozige kinderhanden
Door de weelde van hermelijn,
Die gevlokt ligt over mijn landen.

Bloemen van blijde verrukkelijkheid,
Die vroeger dagen gaven,
Niets meer weet ik van u! Gij zijt
In 't heerlijk heden begraven.

VII.

Mijn Lief is heengetogen
Naar 't verre land aan de zee;
Mijn vreugden zijn al gevlogen,
Zij vlogen met zoet-lief mee.

Met hem is de zon verdwenen,
De stralende zonneshijn:
Nu kan 't ook om mij henen
Niet langer meer zomer zijn.

De bloemen liggen reeds allen
Dood. In 't dorrend woud
Is 't droef, bij het bladervallen,
Alsof men er uitvaart houdt.

VIII.

Och, och dat één nu maar dit leed verstond,
Dat ik niet zeggen kan, wijl geen het vat,
Daar niemand weet, hoe 'k u heb lief gehad,
Die als een droom verzwondt.

Gij, gij alléén begrijpt dit droef gemoed
En al de klachten zijner diepe pijn! -
Wanneer gij straks zult weergekomen zijn,
Is 't al weer goed, heel goed.

IX.

Anglusklokkenklanken wiegen
Zich in lauwe lucht,
Loom van bloemengeur, en vliegen
Als een blanke vlucht
Avondvooglen heen met zacht gerucht.

Blanke kinderbeden stijgen
In den nacht omhoog;
Blanke bloemesterren neigen
Van den blauwen boog
Goudbeglansd hun droomenlachend oog.

Ruischende englenwieken waren
Om mij donzig-zacht;
Hemelstemmen, zilverklare,
Dragen u mijn klacht
Fluistrend door den stillen zomernacht.

X.

Sluimer, mijn Lief! Met gouden voetjes
Wandlen de sterren stil door den nacht
En groeten u zwijgend en fluistren zoetjes
U toe: Slaap zacht!

Stilte slaapt onder roerlooze struiken;
Rozen doorgeuren de luwte zacht...
Hooft ge in uw droomen mijn liedje tjuiken?...
Zoet Lief, goê nacht!

XI.

O zonne, zonne, zonne-mijn,
 Daar zijgt uw vroege morgenschijn
 Mijn oogen over waar ik loom
 Te luieren lig in doffen droom.
 O zonne, zonne, zonne-lief,
 Wat weelde, toen 'k mijn wimpers hief
 En schouwde en sloot den blik verblind
 En sprong omhoog - een dol-dwaas kind -
 En open rukte 't raam, mijn zon,
 En zong u toe wat 'k zingen kon!

O laat ik wijd mijn armen u
 Toch tegenstrekken.... Kus mij nu,
 Mijn handen en mijn hoofd, en al
 Mijn lokken die - in vrijen val
 Als gouden ranken onbesnoeid -
 Nu langs hun pracht uw luister vloeit,
 Van weelde beven; zonneshijn,
 O, stroom aan 't sidd'rend harte-mijn
 Uw rijkdom uit en overvloed
 Van licht en goud, en warm mijn bloed

En wel veel bloemen op in mij
Van lichtgedachte en melodij
En liefde en schoonheids rank begeer
Duizendmaal duizend en nog meer!

O zonneshijn, o zonneshijn,
Kust gij nu ook den Liefste-mijn,
Die mij in 't verre land gedenkt
En ginds in u mij tegenwenkt?
O keer tot hem uw aangezicht
En streel hem met uw zoete licht
En kus voor mij hem duizend keer
Duizendmaal duizendmaal en meer!

XII.

In garven staat het graan geschoofd,
De zomerpracht is uitgebloeid,
Door blanken avondnevel gloeit
Het glanzend goudene manehoofd.

Zij lacht zoo rustig uit het blauw
Het rustend veld vol vrede toe
En streelt de schelven, die doodmoe
Daar roerloos slapen in doom en dauw.

Groen veld - mij der belofte blij
Schoon beeld - in gouden heil volgroeid,
Mijn hoop is heerlijk uitgebloeid,
Dat rijk als gij ook mijn oogsttij zij !

XIII.

Toen zilverblauwe herrefstdag
Met gelen gloed het woud verguldde,
Toen blonk met klaren stralenlach
De zon die 't al met vreugd vervulde.

Het groen, het goudgebronsde viel
En dekte 't stervend groen der zoden...
't Werd al maar stiller in mijn ziel.
De stille zomervooglen vloten.

En 'k zeide tot mijn vooglen: Vliedt!
Sterft-af, mijn groene lenteboomen;
Want meer verlangt mijn harte niet:
Voldaan zijn al mijn zoetste droomen.

Nu kom, o witte winternacht,
Doe kerstmisklokken feestlijk luiden!
En spreek mij in uw sneeuwen pracht
Van 't hoogtijkleed der blanke bruiden.

XIV.

Klokkenzangen slaan de zwingen
Blijde door de blauwe lucht:
Schijnt de hemel niet te zingen,
Ruischend van hun wiekgerucht?

Schoon als heilbelofte blinken
Zal de hemel, stralend-breed,
Wen die klokken eenmaal klinken,
Als 'k met u ten tempel treed.

Lief, als blanke duiven wiegen
Zich die zangen in mijn droom...
Zullen ze eenmaal om mij vliegen
Vaalgewiekt, van tranen loom?

Zullen zij met klageklanken
Me eenmaal roepen tot uw baar?
Dat ze ook dan mijn beden wenken:
Blijde, blanke maagdenschaar.

Juichend treden mijn gebeden
Dan uw zaalge ziel te moet,
Dragen U naar 't eeuwig Eden,
Rozeomwolkt in gloriegloed.

Mee zal heel de hemel zingen
Ruischend van uw wickgerucht,
Klokken, slaat de blijde zwingen
Juichend door de gouden lucht.

XV.

Kom winternacht
En pluim uw pracht
Op de paden zacht
 Als veeren,
Dat ze donzig zijn
Als hermelijn
Nu Lieveke-mijn
 Zal keeren.

Doe, winter, uw plicht
Toon het dagende licht
Straks het sneeuwen gedicht
 Uwer schoonheid.
Dat de rijzende dag
Dan met stralenden lach
Zijn vleklooze vlag
 Ten toon spreid!

Dat de zonne 't in 't rond
Met haar goudenen mond
Wijd-stralend verkond'
En zacht-warme,
Wat het blinkende veld
Aan de blauwte vertelt:
Dat mijn Lief komt gesneld
In mijn armen.

XVI.

Sneuwklokjes luien
Den winter uit,
Sneuwklokjes prijzen
De Lentebuid.

Sneuwklokjes luien
De lente in,
Sneuwklokjes groeten
De Meikoningin.

Sneuwklokjes luien,
En Lief is mijn;
Lief is de lente en
De zomeschijn.

Sneuwklokjes luien
De lente in -
Mij lief de lente
Als Meikoningin.

XVII.

Als twee jonge vogeltjes vlogen
Wij zingend door 't zingende bosch;
De stokoude pijnboomen bogen
Eerbiedig voor ons en bewogen
Hun schaduwen zacht op het mos.

‘Wat sjirpen de sijsjes en sjouwen
En schooien ze her en der?’
- ‘De jonge vogels gaan bouwen
En zeggen 't het woud aan, het grauwe:
Word wakker! De Mei is niet ver.’

De Mei is niet ver, Lief. Dan rusten
Wij uit in het wiegende woud
Onzer liedren van liefde en van ruste;
Dan hebben we er veilig-geruste
Ons beider stil nestje ook gebouwd.

XVIII.

Gelijk ge me droegt door de dreven
Van 't woud, op uw manlijken arm,
Zoo draagt mij uw liefde door 't leven,
Draagt mij veilig en warm.

Geen angst zal mijn trouw doen verlammen,
Mijn liefde verflauwen! Geen nood:
Ging uw weg ook door vuur en door vlammen,
'k Blijf de uwe in leven en dood.

XIX.

'k Bouw 'n brug van dichten en droomen,
Een boog van veelkleurig geluid,
Boven bergen en steden en stroomen,
Hoog boven de mensen uit;

Een weg van zangen en klachten,
Een glanzend mozaïek
Van teergetinte gedachten
En zoete zielsmuziek;

Een lichtpad van paarden en kralen
Uit 't diep van mijn diepste gemoed
Naar de hoogte waar gij me in de stralen
Uwer zonnige liefde gemoet.

Of de mensen het zullen weten? -
Zij kunnen tòch niet verstaan,
Hoe langs die klankenketen
Mijn ziel tot uw ziel is gegaan.



In memoriam.

Wie heeft er niet geweend om een droom die gestorven is, en wie heeft geen illusies
gedragen uit zijn hart?

O, zij was goed en schoon, en ik had haar zeer lief; zij was geene vreemde in de
lanen mijner droomen.

Ook gingen wij saam in 't verre Zuid, dê Lente tegemoet....

Toen zeide er een: 'Ziet gij niet hoe bleek zij is? Zij zal spoedig sterven!'

En gaande in de eenzaamheid, weende ik over haar.

Introductie.

Daar liggen trotsche hoogte' en donkre kloven,
Veel steile diepten in een dichterhart:
Daar slaapt veel somberheid en schaduw zwart;
Vaak hangt de hemel sterrenloos daar boven.

Maar 't eeuwge schoon, dat storm en donker tart,
En bloesempracht van lieven en gelooven
Bloeit staag in stille maanbeglansde hoven
Achter het somber land van trots en smart.

In 't diep, dat nimmer menschenoog nog kliefde,
Waar nimmer menschenblik zal binnendringen, -
Wuift vrede voor mijn ziel, de diepgegriefde:

Daar, onder witte rozen en seringen,
Ligt kalm het klare water uwer liefde,
Het stille meer van uw herinneringen.

Boek I. Smart.

I.

Dood, dood,... wat wil dat donker-kille woord,
 Dat op mijn ziel neerligt als klamme mist,
 Die 't warm licht weert; als kruitdamp stikkend is 't
 Rondom; waardoor 't al luider-naadrend voort-

Klinkt, al maar sterker, dreigend: bloed en moord,
 Wijl valsch gedekt in lage en donkre list
 't Fijnpuntig vlammend om me - onmacht'ge - sist
 En flitst en duizendvoudig 't hart doorboort.

Dood, dood,... 't bonst op mijn borst als bronzen brokken
 Loodzwaar als mokerslag - als schroeiend vuur:
 Regen van vuur op weerloos hoofd en handen.

Dood, dood,... mijn Lief, verschijn me en scheur mijn banden
 Van onmacht - dat ik vluchte, of in dit uur
 Vergaan moog en niet hoor 't luien dier klokken.

II.

Vaarwel der Doode niet:... vaarwel het leven!
 Niet langer 't zonlicht zien, niet langer zijn!
 Als mij haar liefde en schooner oogen schijn
 Begeeft - heeft me alle leven mee begeben.

Dat licht en leven, alles vall', verdwijn'...
 Wat is mij zonder haar dan toch gebleven?
 Daar leven me in haar liefde was gegeven; -
 Legt mijn dood leven mede in de eene schrijn...

O Dood, die wordt van allen nù veracht,
 Laat u door één toch zeegeven, die u smeekt
 Om de' ingang in uw grondeloozen nacht! -

Gij, weenende' om haar groeve, waartoe gij
 Werpt aarde op háár, de sluimerende?... mij breekt
 Het hart: - werpt aarde op mij, - *ik* stierf - op mij....

III.

De doodsklok schudt met troostloos rouwgeklag
Haar loome hoofd - als stormbewogen fruit
Dat vallen gaat - en slaat in slag bij slag
Zwaardaavrend over de aard haar weedom uit.

De klok weent met mijn weenend hart en luidt
Met uw licht-leven uit: mijn blijen dag,
Dien 'k in uw stralende oogen dagen zag
En vallen nu ge uw oog voor immer sluit.

De doodsklok klaagt en kreunt om u met mij;
Haar zwaar metalen slag bonst op mijn hart,
Dat scheurt van pijn en splijt en springt aan stuk.

Terwijl bij dit lied van ondraagbre smart
Feestjuublend heel de hemel daalt ten rei,
Juichend om zijn nieuw, mij ontscheurd, geluk.

IV.

Ik ben zoolang Uw troetelkind geweest,
Mijn lieve God, dat rijk Uw gunst genoot
En zoeter wijn dan Gij te Cana boodt,
Tot in vertoorntheid plots Gij voor mij reest,

Mij sloegt ter aard, verpletterd. Heer, verstoot
Mij niet Zie dit doorkerfde lijf, ontvleesd
In doodsellende. - Als Gij niet meer geneest,
Wie heelt dan dees kwetsuren, bloedend rood?

Ik wil Uw wil, die zij gebenedijd;
Gij moogt, Gestreng, snijden diep me en slaan
'k Zal willig-zwijgend lijden wat ik lijd. -

Ik loof U: wat Gij doet is wèl gedaan;
Maar laat de kracht mij, om in de' ijz'gen strijd
Standvastig - van Uw licht omstraald - te staan.

V.

Zij allen zagen 't, zeiden 't zacht elkaar,
Hoe ze al maar zwakker werd en hangen liet
Haar bleek blond kopje - een bloeme, regenzwaar
Die breken gaat;... maar ik, ik zag het niet.

Ik hoorde 't zeggen - 'k hoorde niet; zóó klaar
Was mij, wat 'k wist! Die allen droomden! 'k Liet
Ze praten, bang dat 'k mijn geheim verried...
Doch wat die zeiden bleek maar al te waar.

Toen heb 'k geschreid met de andren die toen schreiden
En schreiend heb 'k met hen aan 't graf gestaan,
Met hen in 't stille, leege huis getreurd...

'k Weet al maar niet, wat mij daar is gebeurd! -
Nu, nu droom ik. 't Is al niet waar - een waan.
Ik moest niet schreien: 'k zal u stil verbeiden...

VI.

Gij komt niet weer, hoe 'k wachtend waken mag...
En 't luide smeeken ook vindt geen verhooren.
Ik roep vergeefs het jonge morgengluren;
Neen, nimmer lacht mij weer zijn klare lach!

De handen tasten 't duister; in mijn ooren
Is stilte - en enkel 't jammerlijk geklag
Der lamm'ren, lustloos blatend heel den dag:
Ik heb geleide en weide bei verloren!...

Plots is mijn zonnig land en warme licht
Weg - weg met u, - en al de blijde zangen
Met u weg, alles weg, ver... 'k weet niet waar!...

Fel laait mijn ziel van brand-begeeren naar
U, u mijn al! - en wanhoopwild verlangen...
En toch ga 'k voort kalm, 't hoofd hoog opgericht.

VII.

Zoo kom 'k, als altijd, weer in 't schemeruur
Den ouden weg langs, den zoo droef beminde,
Waar 'k u wel immer wachtend wist te vinden:
In de' avond laat mijn hart mij rust noch duur.

Weemoedig wuiven de vergeelde linden;
Ten weenend heimwee werd de herfstnatuur;
De wingerd bloedt langs dorverschroeyden muur.
'k Sta voor uw huis... Gesloten zijn de blinden.

Dicht is de deur, die me altijd open wachtte -
En ach, uw stem die me immer welkom riep,
En de oogen die mij tusschen bloemen lachten!

't Is me of nu alles als betooverd sliep, -
Zoo dool ik om door droomelooze nachten,
Alsof me een onweersaanbre stemme er riep...

VIII.

O kapt nu, hakt en houwt de boomen om
Die van geen lent meer droomen en gedwee
Zich slachten laten, en uw haarden 't wee
Nu geven van 't gewei, voor eeuwig stom,

Verdord, en dood... De lente is dood - de zee
Ziet haar niet keeren... Lief komt nooit weerom!
Dood, dood is Mei! de loome herfstdoom klom
Over 't verlaten veld en stormend glee

De lucht vol wolken en de regen zeeg
In killen weemoed neer waar 't donker viel
Van rouwnacht over 't al, verweesd en leeg....

Leven en lust is dood, nu de englenziel
Mij is ontvoerd: nu 't liefste bloeien neeg
Zijn blonde hoofd - en sluimert waar ik kniel.

IX.

Gelijk een vreemde, die een verre stad
 Bezoekt; - hem zal aan 't spoor zijn vriend ontmoeten.
 ...Breed plein vol menschen-drukke... 't trekt in stoeten
 Al af en aan... maar hij? niet hier? - niet? - Had

Hij niet gezegd: zóó laat hier?... Hoor, snel voeten
 Achter hem... neen! weer vreemden... zwijgend vat
 Hij post bij de' ingang, - wandelt, - wacht weer wat; -
 Gaat al, en komt weer, - kijkt en vorscht... zie: groeten

Van hoedgezwaai, daar... vreemden weer! - en dol
 Nu schiet hij 't plein langs, loopt straat in, straat uit
 Al nieuwe pracht voorbij, die rijst rondom, -

En komt aan 't spoor terug, - en werpt zich stom
 In 't week fluweel... Dof bonkt de trein; en fluit...
 Kalmte wil hij en rust.... maar 't hart is vol.

X.

De moede wolkenlegers liggen dicht
 - Veel donkre, moede en moedeloze drommen -
 Ten slaap neer in de diepgedolven kommen
 Der vale luchtvallei in 't avondlicht,

Waar één na één de vuren rood verglommen
 In tal van tenten, troostloos opgericht;
 En heel de hemelbreedte stilaan zwicht
 In duister, dat rondom is opgeklimmen.

Een donkre schrik vervult den angst'gen nacht
 Op 't ijzend aardgelaat ligt de avonddoom
 Koudklam als zweet. Onhoorbaar fluistren zacht

De daggeruchten in verwarden droom,
 Wijl ver alleen een hond jankt - doodenklacht -
 En moede een looden klok luidt, log en loom...

XI.

O kon ik als een onnut winterkleed
Den loomen twijfel van mijn schoudren slaan;
En 't troostloos weten als een dwazen waan
Vroolijk verwerpen; en, van alle leed

Bevrijd, van mijn ellenden-last ontdaan,
Tot u wier blik zoo zacht te streelen weet,
Wier stille lach mij zegt: vergeet, vertrouw;
Tot u, mijn eenig heil, tot u weer gaan.

Tot u, die de allerlichtste liefde zijt
En 't allerreinst dat donkre wereld zag
En 't allerhoogste in blanke heiligheid...

Dat 'k weenend u nog eens aan 't harte lag;
In veiligheid getroost, weer kalmgeschreid,
Gelooven mocht aan liefde en lentedag.

XII.

Grauwe avondwolken hangen laag rondom,
 Bruin-wollen duisternis ligt over 't land
 Getrest, waartusschen - een vaal-bleeke band -
 De weg kruipt, even scheemrend, smal en krom.

Wat olmen staan er roerloos hoog en stom;
 Ver donkert somber aan den kinnenrand
 Een boschje tegen grijzen hemelwand
 Waar 't wolkenheir aldoor langs hooger klom.

Verlatenheid snikt in den loomen nacht
 En weemoed waakt op 't droomelooze veld,
 Er is geen enkel zacht geluid meer wakker. -

Een moede man keert zwijgend van zijn akker. -
 De scheper komt, den tragen stap versneld:
 Hij heeft vergeefs op de avondster gewacht.

XIII.

Toen viel met stalen vlerk plots storm op 't meer,
Dat 't water deinsde bij zijn stem en lach,
Schuimspattend opbruiste, als met valschen slag
Hij sloeg naar 't slingrend scheepje en sleurde 't veer.

Maar wakker bij der bangen weegeklag
Rees kalm, met wijdend hangebaar, de Heer,
Van licht omvloed: en vrede luwde weer
Op 't wijde water, stom van diep ontzag.

Zoo slingert wilde twijfel mijn gedachten
En sleurt mij mee; zijn koude golven slaan
Mij over 't hoofd en spotten met mijn klachten.

Heer, zie mijn zielestrijd meewarig aan
En laat me Uw aanschijn lichten in dees nachten
En hef Uw hand: dán zal ik niet vergaan.

Boek II. Meditatie.

I.

Woud-varens staan met zwaargebogen bladen
Roerloos als treurgroen bij dof kreupelhout
In 't heuvelbosch, waar, tusschen 't eeuwenoud
Gebouw der donkre stammen, schaduw-waden

En stilte slapend hangen - 'n tooverwoud.
Geel-rijpe velden ginds en blanke paden
Zie 'k door 't struweel glanzend in zonlicht baden
Op verdre hoogte, een land van louter goud.

O goud'ne, met uw zonnig-warmen lach
Die naar de lichte heuveln heengesneld
Zijt, wijl deze aarde in zoo zwart duister lag;

Wier schoon mij heel nu de natuur vermeldt; -
Zoo is me uw heugnis op den smartendag
Nu, Lief, - als zonneshijn op een ver veld.

II.

Gij waart bij ons een vreemde teere plant,
Te teer, te fijn voor 't waaien dezer winden
En ongelukkig, schoon we u zeer beminden
En trouw verzorgden met heel zachte hand.

Gij waart een vreemde in dit droefgeestig land
En kondt er, bleeke, lust noch leven vinden.
Ik zag uw pracht in weemoed stil verzwinden,
Gij broze bloem van schooner, zonn'ger strand.

Ik mocht u met de wijding van mijn woord
En warme hart soms zachte streelen, èven...
Ik had u lief met heel mijn volle ziel!

Dit hebt gij nimmer van mijn mond gehoord. -
Mij was 't genoeg - genoeg voor heel mijn leven,
Dat stil uw blik vol heimwee op mij viel.

III.

Stil schreed hij door ons midden, maar geen zag
Hem, wijl hij tot u schreed, die even stil
- Hem bij u wetend - zonder een'gen wil
Daar met een glimlach kalm en wachtend lag.

Maar toen hij zoo u schouwde, liep een ril
Zelfs hem langs 't lijf, wijl hij zoo klaren dag
Moest dooven; maar uw blik bemoedigde; ach,
De nacht schaduwde 't licht uit, donker, kil...

En wijl ze u henen droegen, bleek, schoon Lief,
Met zacht-gezongen melodieën, vlood
Hij, 't aanzicht dekkend, als een donkre dief

Den zwarten nacht door, in vertwijfling groot,
En waar hij wild de hand ten hemel hief,
Weende mild meêlij over de' armen Dood.

IV.

Hoe waart gij, als de stille slanke zwaan
- In sneeuwen smetteloosheid uitgespreid
Op ongerimpeld-blauwe waterbaan -
Zoo heerlijk in uw kuische maagdelijkheid,

En zijt zoo rustig, door uw aardsch bestaan,
Van wat der aarde is, stadig onontwijd,
In staatgen maneluister voortgegaan
Naar 't beter land uw schoonheid voorbereid.

Over uw klare leven neergebogen
Hing spiegkend op uw vloed, in schuchter zwijgen,
Van 't gouden-stralend blauw des heldren hoogen

Afdalend goud en wit, in roerloos neigen
Mijn liefde-extase, droomend onbewogen,
Als goudenregenpracht en bloesemt看wijken.

V.

Zoo kalm-wit onder wuivende warande
Van palmengroen, dat koele vrede dauwt
Over wie, de oogen zacht geloken, vouwt
In stillen slaap de biddend-blanke handen;

Zwart doek dooft vensterschijn en lichte wanden,
Wijl kaarsevlam devoot er wake houdt
En spreidt om haar een atmosfeer van goud,
Gelijk een droom der ginds-beloofde landen.

Zoo kalm-wit in haar stervens-bruidgewaad:
Een droomend meer in kalmen blauwen nacht,
Dat straks in de' ochtend goud te gloeien staat

En plots in blanke nenufaren-pracht
Als een verklaard mysterie opengaat,
Wanneer de zon het stralend tegenlacht.

VI.

Met blanke bloemen was uw baar gesmukt,
Teerblanke rozen, lelies en seringgen,
Gevlochten door uw donkre lokken-ringen,
Blondvlokkig om uw doodsbleek hoofd gedrukt.

Al 't schoon werd willig voor uw dood geplukt,
Toen uwer liefde droomen henengingen
En uwer schoonheid lente ophield te zingen;
Wreedwillig heb 'k mijn tuin zijn bloei ontruk.

Met mijner liefde rozen dekte ik zacht
U, met de leeljen van mijn blank geluk,
De bioesemtrossen van mijn kuischen droom.

Zoo drijft ge op witbebloemde liedrenstroom,
Ophelia-mijn, met reinster bruiden smuk
In 't droomloos diep weg van Dood's hoogtijnacht.

VII.

Zoo neemt Gij immer 't beste van ons heen
Wat licht ons is en blijde zonneshijn.
Kan 't schoon dan nimmer hier bestendig zijn,
Moet sterven steeds ons bloeiend heil verteên?

Heer, let niet op mijn menscheijk geweên:
Dit oog doordringt zoo zwak Uws wezens schijn
En 't hart dat kreunt in eindelooze pijn
Voelt niet Uw wijdingsglorie om zich heen. -

Neem elk 'waarom' mij uit mijn ziel, en schrei
Ik, Heer, vergeef dan 't zwakke menschenkind
Dat nimmer nog van lijden heeft geweten.

Gij hebt me Uw zegen met een maat gemeten
Tè gul, grootmoed'ge God.... En nù hervind
'k Mijzelf niet meer en kreun om medelij. -

VIII.

Van maagdenblijheid blinkt de hemel blauw;
Een droomen zweeft in blonddoorzonde lucht
Van meiheil en violengeur - een zucht
Naar beter land, van lenteweelde lauw. -

Pas lag in morgenmist nog de aarde grauw
En koud, als een gestorv'ne - of plots een vlucht
Van Englen had met vroolijk feestgerucht
De Lent gebracht uit 's hemels lichtlandouw.

Wel waaiden wieken door den ochtendstond,
Maar rouw bracht mij de schaar die stille kwam
En met een hymne in 't dagen klaar verzwond.

Haar wiek versloeg de lichtste levensvlam
Haar kus verbleekte de' allerzoetsten mond
En schoonster liefde lent zij medenam.

IX.

O 't blijde welkom dat me uw oogen lachten
Als 'k wederkeerde in de oude, trouwe woon
Waar vroolijk saam wij 't jonge leven schoon
Met zang smukten, muziek en kunstgedachten.

Kom 'k nu weerom, wie weet of niet gevloën
Reeds uw erinring is met rouw en klachten;
Uw graf omhullen blijder lente prachten.
Werd reeds uw naam geen uitgestorven toon?

Ik zal in gang alom en hof en zaal
Een weemoed om uw heenzijn hooren schreien
En donkre klacht in heimnisvolle taal.

Mei zal vergeefs uw zachten lach verbeien
En 't teergetinte lied van nachtegaal
Droef medeweenen met mijn mijmerijen....

X.

De nacht is één droefgeestige gedachte
De sombre veldenvlakte gaat in 't grauw
Der hemelsomberheid verloren; dauw
Bewaast de loome landen, schreiend zachte

Den weemoed uit der scheemring en den rouw
Der troosteloze, bleekbestorven nachten,
Smachtend naar sluimer met vergeefsche klachten,
Smeekend een straal af van 't omdonkerd blauw.

De maan wijlt achter zwaar, zwart mistgordijn
Eénzaam in al de pracht die ze om zich spreidt,
Omringd van blankverbleekten schemerschijn,

Zoo eenzaam, als met mijn droefgeestigheid
Ik wandel door de zwarte nachtwoestijn,
Waar 'k mijmrend haar mild licht vergeefs verbeid.

XI.

De grauweribde boomen, wild-verward
En winterkoud, dringen zich diep in hagen
Dor-doornig op, in somberheid verward,
Waar goor, hun toppen over, wolken jagen,

Van 't rouwgeween gezwollen en de smart
Om 't wreed verscheiden van de zonnedagen;
En de avond bangt rondom in droomloos zwart;
Al scherper snerpt der stormen troostloos klagen.

Daar is maar één oord op deze aarde wijd,
Waar vrede woont en mijner ziele troost:
Daar waar uw schoonheid slaapt in stille rust.

Oase van mijn droom, waar onbewust
Van wee, mijn stormontvluchte ziele poost
En sterkt zich, strevensmoe, ten nieuwen strijd.

XII.

Ik ben opeens weer, willoos, zelf niet wetend,
De lang verlaten lanen doorgegaan,
Het leven goed, en 't sterven beter heetend
En treuren waanzin, en mijn smart al waan.

Nog méer dan u, wilde ik mij-zelf vergetend
Nu verder wenschloos, zonder lach of traan,
Aan niets ter wereld voorts meer vastgeketend,
Naar 't einde trachten van mijn dor bestaan.

Maar alles spreekt van u mij, waar ik ga
En 'k zie u, hoore uw stem.... gij lacht: ik zie
Uw oogen, waar ik wandel, de oogen neigend;

Ik raak opnieuw verstrikt in droomenwâ,
Bedwelmd, omtoverd van uw poëzie
En voel weer 't weenen wellen, stil en zwijgend.

Meinacht-Symphonie.

I.

De dauw wolkt geurig op van bloemenweiden,
En wierookwit - in donzige avondstilt'.
Een frissche koelte omwuijt mij levensblijde,
Schoon bloem noch blad aan 't dof geboomte trilt.

In 't westen wordt het gouden zongedenken,
Rooddroomend, teer in geelbleek licht vervaagd
Voor 't jong opstralend zilvren weeldewenken
Der nachtzon die stil-traag en statig daagt.

En langs de velden, die in 't doomen wijken,
Verwaasd, in onbewuste rust vergaan,
En langs de wit-bemiste weiden strijken
De kuische droomen van de blonde maan.

II.

Maannacht! een schennis is elk menschengeluid;
Ontwijding nu 't gestap der zachtste schreden...
Ik sta, en staar, en durf niet verder treden,
En weet niet wat dees blanke stilt' beduidt...

Alom de hoogtijpracht van 't manelicht
Op maagdensier van blanke nevelwaden;
't Struweel met blinkend-witten bloei beladen;
En heel de wereld één wit bruidsgedicht.

En te allen kante klinkt de minneklacht
En 't lokkend liefdelied der nachtegalen
Zoo zoet, of 't ware een zang der manestralen:...
Wie mag de Bruid zijn, die de maannacht wacht?

Intermezzo.

De volle maan doet me aldoor weer herdenken
 Den blauwen blankbeglansden meiënacht,
 Die, klaar van 't gloren onzer liefdepracht,
 Me uit verre verte onsterflijk schoon blijft wenken.

Volrond en spiegelhelder rees de maan,
 Wijd-wit omkringd van zilvren stralenstatie;
 En zwijgend zag 'k haar zegenende gratie
 In 't lichtverheerlijkt land der sterren staan.

Zij zag mij mijmrend bij uw ziekbed leunen
 - Mijn lievling -; louter licht omgloriede ons,
 En bloesemde in uw blonde lokkendons,
 Broos kopje, dat 'k heel zachtjes zocht te steunen.

De bruidenluister van haar maagdenglans,
 Was 't niet een lichtgezicht uit zaalger sferen,
 Als breidden engelen witte vleugelveeren
 Hoog boven ons in wijden wijdingskrans?

Als vlokken sneeuw lag 't licht op 't blanke linnen,
Als fulpen leeljenweelde - een wondre droom -
En zeeg bedwelmend-zoet als lent'aroom
Van bloesems beider schuchtre zielen binnen.

Een hemel schemerde in die stille cel
Met liefdezege' en waiende englenwieken,
Tot 'k plots in bloedge laai zag d' ochtend krieken...
Ik kuste u, lievling mijn, voor 't laatst vaarwel.

III.

Een lied van manelicht en maanmuziek
Is met den maannacht in mijn ziel gerezen:
Met zachten lach heeft mij de maan gewezen
Op u, mijn Lief.... Met zachter glimlach zie 'k

U zwijgend stijgen tusschen 't stille stralen
Van 't zilvren hemellicht, wiens teederheid
Zich als een wijkrans om uw hoofdje vlijt;
En lichtend laat ge uw blikken op mij dalen.

En heel de nacht is van uw heerlijkheid
Vervuld, en valt van stille weelde aan 't weenen -
Ik voel uw ziel zich met mijn ziel vereenen
In 'n kus van glorie die mijn voorhoofd wijdt.

IV.

De witte maanlicht-stilte waakt in 't woud,
Dat hoort den nachtegaal in 't droomen tjuiken,
Die weggedonsd in sluimerende struiken
Den meinacht luid-op serenade houdt.

De maan klom boven 't hoog geboomte uit
En lacht haar trouwen zanger dankbaar tegen,
En aldoor rijker stroomt haar liefdezegen
En stijgt de jubel van 't verliefd gefluit.

En heel de nacht is één dag van gezang,
Van blanke liefde en lichten minne-luister..
En luistrend sta 'k verscholen, stil in 't duister,
En weet heel niets, dan dat 'k naar u verlang.

Finale.

Vrede onze zielen, vrede ons liefde-lijden!...
De weelderust der zachte zomernachten
Is licht van vrede- en hemelsche gedachten
En dwingt tot dank en zwijgend benedijden.

Vrede u, mijn heerlijk-heilig, luid-beweende
Lief - in Gods lelieblanke lustwaranden;
Vrede mijn wreedverslagen hart; mijn handen,
Tot u geheven biddend saamvereende!...

Hoe had mijn ziel in stille manedreven
Zoo vredig kalm uw schoon bepeinzen mogen:
Was me er uw troost niet lichtend toegevlogen,
Uw blanke ziel mijn ziel niet weergegeven!

Boek III. Herdenken.

I.

Het stille woud zoo blank van anemonen
En mijne ziel van droomenbloemen blank -
Die beiden hebben heel een leven lank
Elkaar verstaan: in 't woud wou 'k immer wonen.

Geliefde was mij roze- en varenrank,
En broedren zangbevolkte beukenkronen:
Zij kenden 't lied, mij lief vóór alle tonen,
En wisten wat 'k hun zei met zachten klank.

En nu is 't lieve woud mij plots zoo vreemd:
De boomen schudden 't hoofd stom heen en weer
En schuchtre bloemen zien mij vragend aan.

Alom is kille leegte en koude leemt',
'k Voel overal gemis - en niets is meer
Als 't vroeger was,.... sinds gij zijt heengegaan.

II.

O vriendlijke oogen, zacht als zomerzee,
En zonnigblauw als diepe hemelgrond
En stralenklaar als Meische morgenstond
En streelend-teêr als zeeegnende englenbeê.

Gij, lichtvolle oogen zijt de rust'ge reê
Der droombegeerte, die - een wereld rond
Gezworven - nergens meêr bevreedging vond
Dan in den glimlach van uw hemelvreê.

Azuren meeren, uit uw diepten steeg
Bij dageraad van onbewolkten lach
De zonnevreugde die mijn dag vervult!

Schoon u de nevel voor mijn blik verhult: -
De lichte luister van uw klaren dag
Blijft om mij heen, waar lichtloos de avond zeeg.

III.

'k Weet heel niet meer nu, hoe gij zijt gekomen:
Zooals op eens een sterre in blauwen nacht,
Of als de zon plots voor ons staat en licht,
Gelijk de lent', de wondre zomerdroomen...

Opeens is alles vol warm licht; smaragd
En goud hangt overal te tintlen; loome
Bedwelmgneur om-je; bloemen overstroomen
De donzen, dauwbevochte weidevacht...

Ik staar nu door de wijde dagenrij,
Dat ik nog met u was en gij met mij,
Als door een bloesemende lentelaan:

't Is alles louter licht! Een wolk van goud
Doorwaast dien weg, waar 't oog geen aanvang schouwt
In 't wild struweel met rozenbloei belaën.

IV.

Breed-uit-gevuld met donkre rozen, blonk,
Waar bloedrood fruit te glanzen lag, albast
Bij kleurig porcelein op blank damast
Naast zilverglinstrende' en kristallen pronk.

In warmen weeldeschijn van licht, te gast
Daar aangezeten, waar, bij dronk op dronk,
En geestge lach en feestlijk lied weerklonk,
Heeft me uw volbloede schoonheid t eerst verrast.

Hoe beefde 't glas bij 't tinklen en mijn hand
En 't woord, waarmee 'k dien teug ten heil u wijdde,
Die zette ziel en zin in loutren brand...

Terwijl uw blik, die van mijn blik niet scheidde,
Maakte zoo innig 't verre vreemde land,
Dat mij geen heimherdenken toen verblijdde.

V.

De maan hing als een gouden offerschaal
In 't blauwe heiligdom der zomernacht,
Waar 't eindgezag van 't gouden lichtkoraal
Des feestelijken zonedags nog zacht

Te droomen lag.... Een stoere, stomme wacht
Van dennen stond - gepantserd in zwart staal -
Aan de overzij des strooms in 't blauw, de pracht
Bepeinzend van 't mystieke maangestraal.

De menschen zaten voor hun huis op straat,
Verheugd na heeten dag om 't avondkoelen,
En stoorden stilte en rust met druk gepraat,

Maar niet ons innig stil gelukkig-voelen,
Als hand in hand we aanstaarden 't maangelaat,
Zagen den stroom haar goud te voet ons spoelen.

VI.

O goedgenaadge dagenkrans die daar
In Zuiderpracht ten feest ons wachtend stond,
De hymne stierf niet op uw blijden mond,
Geen bloem verwelkte in 't zonnig-gouden haar.

Wij gingen gloriëerend door uw schaar,
Die met gejuich en geur van bloemen blond
En blank, het blauw vervulde stonde aan stond...
O dagen, treedt nu weenend bij de baar,

Waar 't schoone Lief ligt roerloos neergestrekt:
Neemt al de blanke, bleeke bloemen, die
Nu mede zwijgend sterven gaan, en dekt

Haar; zingt vaarwel met zachte melodie,
Wier rhythmerval den stillen slaap niet wekt
En gaat dan, dat 'k u nooit, - ach, nooit meer zie!...

VII.

Klimveil en varen vormden dichtgetrest
Op hooge rots een huis van groene rust
Met glans van inn'ge teederheid gekust
Door 't uitgelaaide droomend-roode west,

Waar 't bloedigbrandend zonnehart gebluscht
In purpre neevlen zonk en stierf.... Ten lest
Daalde ook de zang van 't stemmenrijk orkest
Der luidklare uren - 't werd al nà gesust...

De zonne aanschouwde u met haar bloedge lonken
Die bloosden op uw marmerbleek gezicht
En vielen voor uw voet als vuurge vonken,

Terwijl 'k u in die glorie hoog-gericht
Roerloos aanstaarde in stil gepeins verzonken,
Die met een glimlach groette 't stervend licht.

VIII.

Ik plukte ze u, de laatste, bleeke, broze,
In zachten meelijlach des doods ontbleid,
Die lei van 't even gloren reeds vermoeid
U 't stervend kopje aan 't hart: de laatste roze.

Daar zaat gij naast me stil, gedachtelooze,
Der wangen bleek met kranken blos begloeid;
Terwijl ik met muziek, die droomend vloeit,
De rust vervullen mocht dier late pooze.

Des zomers laatste roze-weemoed gleed
Mij van de vingren over 't blank ivoor
En deed de stilte om mij met weemoed aan...

Toen droomde 't weg, in maten donkerbreed...
Een matte glimlach brak uw peinzen door -
Uw schoot lag vol gevallen rozenblaên.

IX.

Waar wolken dichtgetrest den grauwen top
Omfladd'ren van 't gebergte als blanke manen,
Dat de eeuwenouden trotschen rotsenkop
Men een versteenden reuzenvorst zou wanen; -

Daar, boven bliksemvonk en regendrop,
Waar hemelklaarte aldoor de lichte banen
Ontplooit, en staande houdt haar blauwe vanen,
Voerde ons in vlugge vaart het voertuig op.

En mee steeg beider ziel ter hemelvaart.
Op aarde laag bleef donkre zorg en smart,
En boven 't zwerk bloeide onzer liefde gaard.

Maar 't Lief voor hooger heil verkoren werd, -
En ik ont kroond teruggestort op aard,
Waar 'k weenend weervond mijn vergeten smart.

X.

Onstuimig stormde 't meer ons tegemoet
In staag-hartstochtlijk stijgende innigheid,
Niet zóó om 't glore van den zonnegloed
Als om uw aanblik zilverblank verblijd.

Der golven witte, schuimgekuifde stoet
Boog 't fiere hoofd waar ge aan mijn zij gevlijd
Hun trotsche jacht aanstaarde, en voor uw voet
Zaagt vlieden straks, op nieuw ten storm bereid.

Zij keeren aldoor spoelend schelpen aan
En frischheid en begeer, hun wereld-breed
Gebied langs naar een ver-schoon land te gaan,

Dat wenkt aan de overzij.... en gij, Lief, gleedt
De waatren over, waar ik eenzaam staan
Bleef voor een eindloos meer van zieleled.

XI.

Toen kwam de werkelijkheid, als een dievegge
In stillen nacht als 'k droomde in zoeten waan
De laatste bloemen van hun stekken slaan,
De rozen rooven van mijn doornenheggen.

Daar zijn geen zielen die mijn wee verstaan,
Bij wie 'k mijn lijden zacht ter rust mag leggen;
En 'k heb geen woorden om mij uit te zeggen;
Ik wil naar u, naar u alleene gaan!...

Ik hoor uw stem in fluistrend oeverriet,
Ik hoor ze aldoor in klagend windgerucht,
Ik voel alomme u om me, - en zie u niet!

Als najaarsvooglen voor den vorst beducht
Het zoele zuiden zoekend - is dit lied
Uit mijn beklemden ziel naar u gevluucht.

Boek IV. Vrede.

I.

In donker huis zit 'k droomend te verlangen
Naar 't verre boschgeruisch, naar dennenlucht;
En woudmuziek herinnert zeegerucht;
En 't zeegedenken wekt weer heimweezangen

Naar 't heil dier stonde zoo vol rein genucht
Dat 'k álle schoon met één blik mocht omvangen:
Het blauwe oneind'ge, zonnelicht-behangen,
En kinderoogen, klaar als zomerlucht...

Op 't zwevend rijzen mijner weemoetsdroomen
Wiegt over zeegeruisch en zonneshijn
Mijn ziel naar de overzij van 's levens stroomen;

Dáár keert in eeuwge vreugde menschenpijn;
Dáár vind ik alles weer, mij hier ontnomen
In onvergankelijk gelukkig-zijn!

II.

O Vrede, u wil 'k mijn heerde toevertrouwen,
Mijn armen lamm'renstoet van 't zwerven moe,
Die klagen, dat 'k hen aldoor zoeken doe
Wat niet meer is, wat géen ooit weer zal schouwen.

Drijf gij mijn kudde uw zonnige landouwen
En stille velden van berusting toe.
O goede Herder, kom! gij weet toch, hoe
'k Niet langer meer den staf ter hand kan houën.

Leid gij mijn kudde en voer mijn lamm'ren uit
Dit somber land, waar ze enkel jammer aten
En droefenis.... neem gij uw zoete fluit

Tot zij gewillig volgend en gelaten
Bij uwer wijzen tooverzoet geluid -
Getroost en stil hun droeve blaten laten.

III.

Waar 't veld ten heuvel glooit in 't donkren laat
Ligt vredig-eenzaam de eene woning in
't Gezicht der bosschen, waar een bleek begin
Van licht uit opblinkt, dat al hooger gaat

De nachtlucht door, tot - statige vorstin -
De maan er vol en goud uit stijgt en staat
En schouwt den man voor 't huis daar in 't gelaat
Star zwijgend, - schouwt de vensterschijven in.

Hij, roerloos, de armen op de borst gekruist,
Ziet kalm haar klimmen achter de' ijlen zoom
Van 't boschgepluimte in 't zomer-spellend blauw.

Zacht klinkt van binnen 't spreken eener vrouw
En kinderlijk gebedenlisplen vroom,
Dat door den meinacht rein ten hemel ruischt.

IV.

De lentehemel had zijn avondkleed
De schoudren omgeslagen 't los-geplooid,
Met éene ster gegespt; de hagen tooiden
Zich blank met bloesem, die in 't duister breed

Zich strekten langs de weiden, zacht geglooid,
Waarover vér de stille schaduw gleeed,
Die nauw nog bloesemboomen blinken deed
Als witte waaiers, hier en ginds verstrooid.

En lieflijk, van haar schoonheid onbewust,
Blonk de eene ster daar hoog met zachte stralen;
En 't avondlandschap droomde in stille rust...

O ster, die schitterde in mijn morgenpralen,
Als de avond eens mijn bloemen koude kust,
Dan kéer, dat ik bij nacht niet eenzaam dwale!

V.

Ik zag de trouw gelijk een bloem verflensen;
Met heilige woorden ben ik laag belogen;
Mijn liefste vriend zelfs heeft mij wreed bedrogen;
Ik heb noch droomen meer noch stille wenschen.

'k Geloof geen lach of traan meer in uw oogen;
Ik wil noch eed noch liefdewoord van menschen.
Gaat henen, dat ik, zwakke, u niet verwensche! -
Lief, - goed dat gij van hier zijt opgevlogen.

Uw ziel was voor deze aard te rein, te groot:
Zie, hier wordt één na één elk licht gedooft
En pijn en weedom is ons levensbrood.

Ach, alles valt! - Toch neig 'k niet moede 't hoofd:
Stroomop zal 'k streven, sterk in nacht en dood,
Aldoor naar 't licht, waar u mijn geest gelooft.

VI.

Sluimer nu zacht in uw stil droomloos huis
 Waar nimmer zon uw slaap meer storen zal.
 Sluimer nu zacht, Lief, waar met droef geruisch
 Over de zode zinkt de bloesemval

Ontblaêr den rozenbloei niet op haar kruis,
 Ga zachtjes, zachte wiegewind, door 't dal;
 Zing zacht haar sluimerzangen, Meigesuis,
 Met wachter-englen, zangen zonder tal...

Hier bloei nu al wat schoonst de Lente gaf,
 Een stille tuin van leeljen rein en rank,
 Een droom van hemelweelde op uw graf,

Mijn lieve schoone Zaalge, als gij zoo blank. -
 Smeek gij van God nu mij berusting af,
 Dat *ik* getroost aldoor Hem knielend dank.

VII.

Nu staar 'k de sterren niet meer vragend aan;
Nu is de nacht en 't bleeke vonkenheir
Der duisternis mij geen mysterie meer:
Nu kan 'k de taal der heemlen wèl verstaan.

Want gij zijt tot de sterren opgegaan
En lacht uit diepe blauwte lieflijk neer
En spreekt tot mij! - Ja, 'k hoor u telkens weer
En voel uw lach.... en 'k weet: dát is geen waan.

O gij, met hemelprachten klaar gekroond,
Met onverdoofbaar blijden schijn omglansd,
Mijn lieve Heilge, die zoo hoog daar troont, -

Dat Gij nu meelijvol uw licht gelaat
Neigt tot wie laag in leed gaat, doorngekranst,
Maakt dat gij in zóó hoog een glorie staat.

VIII.

Mij is een schoone droom van u gekomen:
Ik zag u stijgen aan der sterren trans
Gedost in luister, om uw hoofd een krans
Van blanke myrten - 'k drink de zoete aromen.

Licht zeeg in zilverstraalgen cirkelglans
Om 't blonde hoofd langs blanke kleederzooen
Toen zag 'k uw oogen naar mij schijnen, gansch
In vreugd verdwaald... Doch droomen zijn maar droomen.

Neen - waar was wat ik schouwde. Zijt zoo niet
In 's Heeren huis gij, koninklijke Bruid,
Die mocht den Heer behagen, dat Hij kwam

En in Zijn hoogen glans u tot zich nam, -
Waar gij nu dooft der Englen glorie uit
En zingt Hem heerlijk een nieuw hoogelied?

IX.

Onsterfelijke, die gestorven zijt,
 Gij leeft - schoon 't sterven ook uw zijn verwon:
 Ik zie u stralend staan in de ochtendzon;
 'k Zie 's nachts de sterren om uw hoofd gereid.

O Doode, wie 'k dees verzen-lijkwâ spon,
 Gij zijt niet dood, al heb 'k uw dood beschreid;
 Want 'k weet, dat - als uw ziel in eeuwigheid
 Niet leefde - ook mijne ziel niet leven kon.

Gij leeft! - niet meer dit droeve, koele leven,
 Van mist omwaasd in waan en valen schijn.
 Nu zijt gij puur en schaduwloos verheven

In 't eeuwge licht waar droefheid is noch pijn,
 Waar bloemen eeuwig-stralend u omgeven,
 Waar 't ware, goede en schoone Heerschers zijn.